

Časopis Mensy České republiky

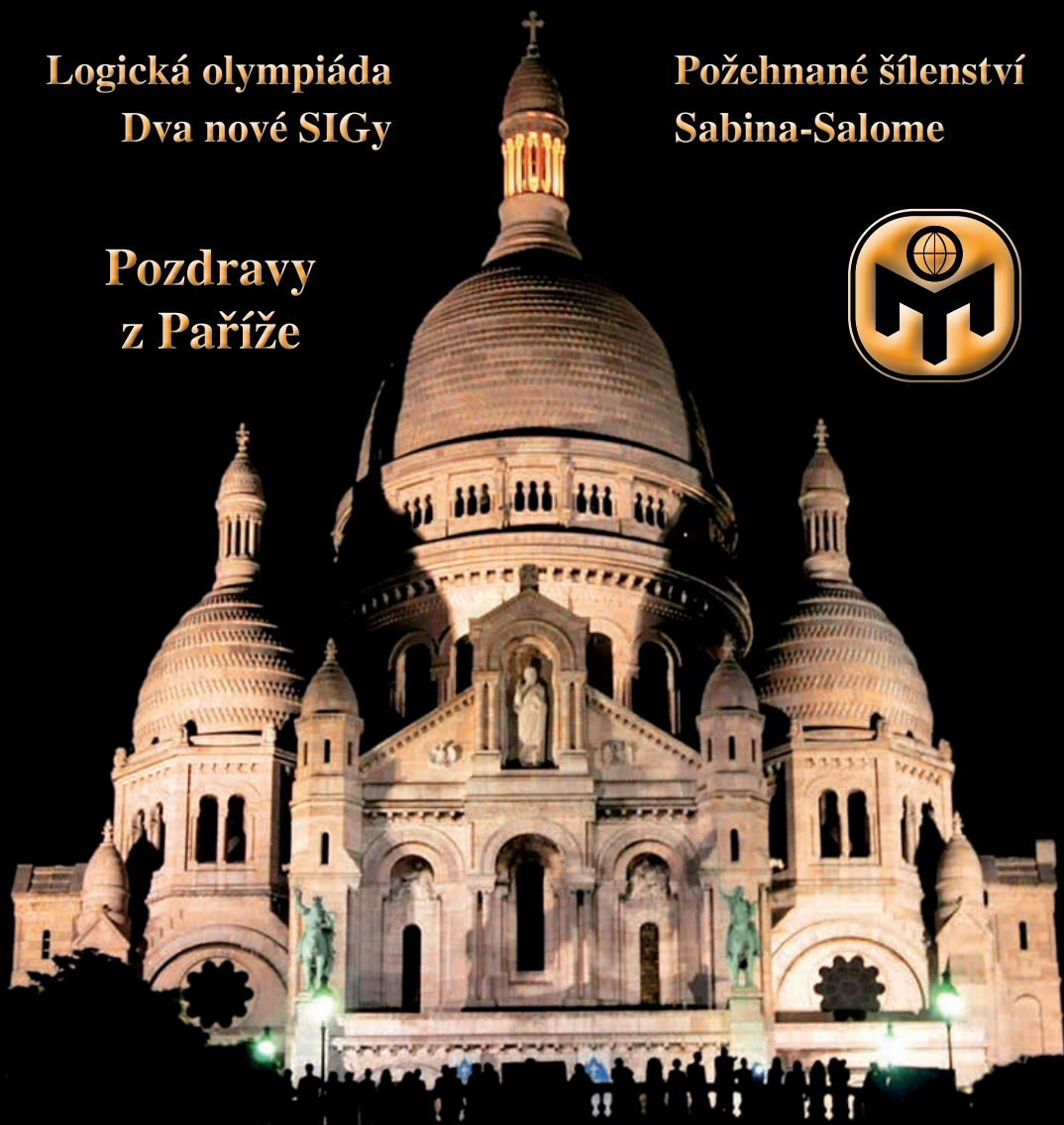
mensa

Číslo 5, ročník XIX, říjen 2011

Logická olympiáda
Dva nové SIGy

Požehnané šílenství
Sabina-Salome

Pozdravy
z Paříže

Chcete si přivydělat? **ZDARMA** registrace i vložení nabídek!

ZÍSKEJTE PENÍZE za REKLAMU

na vašich webových stránkách, autě, plotu, v prostorách Vašeho hotelu či baru, fitness centra i kosmetického salonu!

Volejte **604 201 679** nebo navštivte www.aukmed.cz

Aukmed – online aukce reklamních ploch

CHCETE SAMI REKLAMU?

Nakupujte za nejvýhodnější ceny!

www.aukmed.cz

AukMed
aukce reklamních ploch

SLEVOVÉ POUKAZY ZADARMO!!!

Slevový portál, kde platíte až při uplatnění poukazu!

- ✓ Žádné platby předem!
- ✓ Platíte v hotovosti, až když poukaz využijete!
- ✓ Slevový poukaz získáte okamžitě po objednání!
- ✓ Poukaz nemusíte tisknout, stačí nahlásit jeho číslo!

Nejpohodlnější slevový portál ...

www.slevy-nad-slevy.cz

Úvod

3

Úvodník

Normálně na tomto místě píš, co Vás čeká na následujících stránkách. Tentokrát si dovolím říci něco o sobě. Snad tím mimoděk trochu

vykompenzuji, že se mi tentokrát nepodařilo uprosit žádného z členů Mensy k sepsání klasického medailonku.

Krátce po vyjítí tohoto čísla časopisu, možná dokonce ještě před tím, než se dostane do všech schránek, odletím na dva měsíce do Nepálu procházet se v čisté přírodě, údolími i po horských hřebenech, odpočinout si od shonu světa, sisyfovského čištění emailové schránky a nekonečného zařizování a přemýšlet o tom, co s načatým životem.

Můj výlet bude pro fungování mensovní redakce znamenat řadu velkých změn. Pevně doufám, že se sehranému týmu podaří situaci

zvládnout a na přípravě časopisu se má absence nijak neprojeví, ač se bude jednat o náročné výroční číslo. I tak bych rád touto cestou poprosil Vás, čtenáře a především přispěvatele, o následující: prosím, buďte k redaktorům shovívaví, příprava výročního čísla je náročná a sestavení přehledu o činnosti Mensy dá opravdu hodně práce a ještě více doprošování. Také bych rád zdůraznil, že pokud pošlete email týkající se časopisu přímo mně, nikoliv na adresu redakce (redakce@mensa.cz), nikdo si jej nepřečte.

*Na shledanou v roce
2012 se těší*
Tomáš Kubeš
šéfredaktor
tomas.kubes@mensa.cz

PS: V tomto čísle se můžete těšit především na nebývalou porci delších naučných článků v rubrice Věda, za které bych chtěl zvláště poděkovat našim překladatelům, a napínavou povídku v Literární sekci.

Na titulní straně

Bazilika Sacre Cœur na kopečku Montmartre v Paříži, foto: Tomáš Kubeš

Hledáme zájemce o prodej reklamního prostoru

Redakce časopisu hledá pomocníka, který by měl zájem reklamní prostor v časopise prodávat. Za aktivně získanou reklamu můžeme nabídnout drobnou provizi. Zkušenost v oboru vítána.

Prosím, napište na adresu
tomas.kubes@mensa.cz.

Adoptujte titulní stranu

Můžete to být právě Vy, kdo svým příspěvkem (adopcí titulní strany) umožní, aby obálka časopisu vyšla hezky barevná. Máte-li zájem, prosím, napište na adresu tomas.kubes@mensa.cz.

Přehled obsahu

Zprávy Mensy	6
Pozvánky na akce a soutěže	16
Koutek nadaných dětí	18
Mensa v zahraničí	19
Věda	22
Ohlédnutí za podzimním setkáním	32
Reakce na akce	42
Bystřilna	56, 62
Názory a tvorba mensanů	60

Co je Mensa

Mensa je celosvětová nezisková organizace založená v roce 1946 v Oxfordu. Nyní má ve více než 100 zemích světa přes 105 000 členů.

Členem se může stát každý, kdo dosáhne v testu inteligence schváleném mezinárodním dozorčím psychologem výsledku mezi horními dvěma procenty populace. Mensa na území ČR byla založena na jaře 1989 PhDr. Hanou Drábkovou (oficiální registrace proběhla 21. 3. 1991). Mensa ČR je občanským sdružením a k 19. 9. 2011 registrovala 2 315 členů.

Cílem Mensy je zkoumat a rozvíjet lidskou inteligenci ve prospěch lidstva, podporovat výzkum vlastností, znaků a využití inteligence a vytvářet stimulační intelektuální, přátelské a společenské prostředí pro své členy. Mensa ČR věnuje zvláštní pozornost podpoře rozvoje talentu a nadání dětí. Podrobnější informace naleznete na adrese: <http://www.mensa.cz/>.

Časopis Mensy ČR – Mensa – je dvouměsíčník. Číslo 5/2011 (říjen) vychází 10. 10. v nákladu 2 700 výtisků. Uzávěrka prosincového čísla je 9. 11.

Časopis připravuje redakce časopisu Mensa, za zveřejnění nebo nezveřejnění příspěvků odpovídají vedoucí jednotlivých rubrik, za sestavení časopisu šéfredaktor. Kontakty naleznete na posledních stranách časopisu. **Příspěvky, připomínky a dotazy na inzerci, prosím, zasílejte na adresu redakce@mensa.cz. Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit.**

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy ČR, není-li výslovně uvedeno jinak. V případě připomínek se obračejte v první řadě na jednotlivé autory. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na <http://casopis.mensa.cz/> přebíraný z tohoto časopisu je šířen pod licencí Creative Commons. Pokud jako autor příspěvku nesouhlasíte s těmito podmínkami, prosím, informujte redakci.

Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu Mensy <http://www.mensa.cz/>, archiv všech čísel, včetně časopisů MIL a některých slovenských, naleznete na intranetu Mensy <https://intranet.mensa.cz/>. Časopis je zasílán všem členům Mensy ČR, nečlenové si jej mohou předplatit za 150 Kč ročně. Změny adresy a dotazy na předplatné, prosím, zasílejte na adresu sekretarka@mensa.cz.

Vydavatel: Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6

Tisk: PRINTO, spol. s r. o., Gen. Sochora 1379, 708 00 Ostrava, <http://www.printo.cz/>

ISSN: 1211-8877

©Mensa České republiky, 2011

Printed in the Czech Republic

Inzerce v časopise Mensa

• **Řádková inzerce** členů Mensy ČR je zdarma. Podrobná pravidla naleznete na adrese http://casopis.mensa.cz/o_casopisu/radkova_inzerce.html.

• **Ceny placené inzerce** naleznete na adrese <http://casopis.mensa.cz/download.php?idx=164>.

S dotazy se, prosím, obračejte na šéfredaktora **Tomáše Kubeše**: tomas.kubes@mensa.cz

Pošlete fotografie

Máme velký zájem o hezké fotografie na titulní stranu spjaté s proběhlými mensovními událostmi nebo ročním obdobím. Prosím, pošlete je na adresu: redakce@mensa.cz.

Slovo předsedy

V červenci se poprvé sešla nově zvolená Rada Mensy (a jak to dopadlo, se dočtete níže). Přes léto pro-

běhlo několik úspěšných táborů, výletů a akcí, v září potom celostátní setkání v Čeladné. Všem organizátorům a organizačním týmům patří velký dík a uznání. V říjnu nás čeká nomináční kolo Logické olympiády a IBD Mensy International v Sofii, v listopadu potom krajská kola a finále Logické olympiády v poslanecké sněmovně a také konference Mensa pro školy. A neopomenout celou řadu akcí místních skupin a SIGů.

V jaké podobě tedy bude pracovat v následujícím dvouletém období Rada Mensy? Čle-

nové Rady zvolili místopředsedy a ekonom a rozdělili jednotlivé oblasti činnosti:

Tomáš Blumenstein, předseda – aktivity, zahraničí

Petr Čavojský, 1. místopředseda – nadané děti, gymnázium

Dana Havlová, místopředsedkyně – testování IQ

Tomáš Kubeš, místopředseda – časopis

Petr Mazal, místopředseda – internet, členská základna

Hana Studenská, ekonomka – ekonomika

Alena Oudová – PR a grafika

Zdenka Pániková – zájmové skupiny (SIGy)

Pavel Terber – místní skupiny

Neváhejte se proto na jednotlivé radní obracet (všichni mají e-mail ve tvaru jmeno.prijmeni@mensa.cz a také mobilní čísla na webu Mensy ČR). Přeji všem radním hodně chuti do práce a hodně schopných a ochotných spolupracovníků.

Tomáš Blumenstein

předseda Mensy ČR

tblumen@mensa.cz,

603 726 030, skype: tblumen

Výzva

Prosincové číslo bude číslem výročním a opět přinese přehled aktivit celé Mensy ČR. Rád bych tímto požádal předsedy místních a zájmových skupin, aby si začali připravovat zprávu o činnosti svojí skupiny za poslední rok a zkontrolovali platnost údajů na webových stránkách a v adresáři tohoto časopisu. Posílejte je na adresu redakce@mensa.cz.

Poděkování

Chtěl bych srdečně poděkovat všem členům redakce, kteří svojí pečlivou prací přispěli ke vzniku tohoto čísla časopisu. Za výtiskem, který právě držíte v ruce, se skrývá dohromady více než 200 hodin práce sazečků, týmu redaktorů a korektorů. Dále bych rád poděkoval všem členům Mensy, kteří svými zajímavými příspěvky časopis naplnili.

Napište nám, co si myslíte

Prosím, podělte se s námi o své názory na časopis Mensa, napište na adresu redakce@mensa.cz.

Členské příspěvky na rok 2012

Výše ročních členských příspěvků

Členské příspěvky je třeba uhradit vždy nejpozději do konce února příslušného roku, na který jsou placeny.

- **600 Kč** základní členský příspěvek včetně předplatného časopisu
- **300 Kč** snížený členský příspěvek pro členy Dětské Mensy, studenty do 26 let a seniory včetně předplatného časopisu
- **800 Kč** rodinný členský příspěvek včetně předplatného jednoho časopisu
- **150 Kč** předplatné časopisu pro nečleny
- **5 000 Kč** zlaté členství (výhody viz níže)
- **100 000 Kč** doživotní členství

Informace

- Rodinný členský příspěvek mohou uplatnit členové v přímé příbuzenské linii, kteří bydlí na stejné adrese.
- V případě, že někdo z členů v rodině, která nevyužívá rodinný členský příspěvek, nechce dostávat časopis, je třeba o tom včas informovat sekretářku, nejlépe mailem. V takovém případě je možné si od příspěvku odečíst částku 150 Kč.
- Senior je pro účely placení členského příspěvku člen, kterému náleží starobní důchod.
- Členové Dětské Mensy, kteří vstoupili před 1. 11. 2009, jsou od placení členského příspěvku osvobozeni, je jim však vřele doporučeno odebírat časopis Mensa za 150 Kč ročně.
- Pokud jste byli členy před rokem 2010 a chcete obnovit své členství, stačí pouze uhradit členský příspěvek; není nutné znovu chodit na test. Při obnovení v následujících letech však bude vyžadován reregistrační poplatek. Využijte proto možnost obnovit členství nyní.
- Stanovená výše členského příspěvku je výši minimální, pokud byste chtěli podpořit aktivity a projekty Mensy, můžete zaplatit více. Prosím, uveďte tuto informaci ve zprávě pro příjemce.

Zlaté roční členství a doživotní členství

Zlaté roční členství je určeno pro ty z Vás, kteří chtějí aktivně podpořit Mensu a její projekty především v oblasti nadaných dětí. Většina našich projektů pracuje s rozpočty v řádu tisíců korun, a proto volbou tohoto typu členství dáte Mense možnost významně posílit své aktivity. Jako poděkování Vám Mensa ČR zaslala speciální ručně tištěný pamětní list a Vaše jméno uvede v seznamu svých sponzorů. Navíc budete moci zdarma získat 100 ks mensovních vizitek, dva lístky na valnou hromadu a libovolnou emailovou adresu v doméně @mensa.cz se zvýšenou kapacitou schránky. Zlaté členství platí jako roční rodinný členský příspěvek a v případě registrace nebo re-registrace také jako registrační poplatek. Toto členství může být též netradičním dárkem. Podrobný popis naleznete na adrese: <http://www.mensa.cz/mensa/clenske-prispevky/>.

Pokud je pro Vás poslání Mensy opravdu důležité, můžete se stát členy na celý život. Získáte tak speciální místo v naší historii a především dáte Mense ČR možnost výrazně investovat do budoucnosti a rozvoje nadaných dětí. Výše tohoto příspěvku představuje například třetinu rozpočtu celonárodní Logické olympiády nebo trojnásobek částky vynaložené v roce 2010 na zakládání herních klubů. Doživotní členství nabízí stejné výhody jako zlaté členství, avšak platí pouze jako členský příspěvek pro jednu osobu.

Vážení členové, rádi bychom Vás upozornili, že **došlo ke změně sídla Mensy ČR** na adresu:
Španielova 1111, 163 00
Praha 6 – Řepy. Prosím, mějte na mysli tuto změnu zvláště při platbě poštovní poukázkou.

Jak uhradit členský příspěvek?

1. **Bankovním převodem** na účet Mensy u LBBW Bank CZ – nejlevnější a nejrychlejší
Číslo účtu: 5500450000/4000,
konstantní symbol (KS): 0308,
variabilní symbol (VS): Vaše členské číslo (naleznete jej na přední straně členského průkazu nebo Vám je v databázi najde sekretářka – sekretarka@mensa.cz).
Při placení za více osob najednou nebo rodinného příspěvku použijte jako VS členské číslo jedné osoby a členská čísla dalších osob uveďte ve zprávě pro příjemce, případně v mailu zaslaném sekretářce.
2. **Poštovní poukázkou typu A** – platba na účet Složenka je k dostání na každé poště, proto je zbytečné si o ni psát.
Adresa majitele účtu: Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6 – Řepy
číslo účtu: 5500450000/4000,
konstantní symbol (KS): je předtištěn,
variabilní symbol (VS): Vaše členské číslo.
Kopii této složenky Mensa nedostává, plátcce je identifikován především podle VS, tzn. podle členského čísla, další osobní údaje bývají často neúplné či zkreslené.
Při placení za více osob najednou nebo rodinného příspěvku použijte jako VS členské číslo jedné osoby a členská čísla dalších osob uveďte ve zprávě pro příjemce, případně v mailu zaslaném sekretářce.
3. **Poštovní poukázkou typu C** – platba na adresu
Složenka je k dostání na každé poště, proto je zbytečné si o ni psát.
Adresát: Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6 – Řepy
Při placení za více osob najednou nebo rodinného příspěvku uveďte členská čísla všech osob ve zprávě pro adresáta, případně v mailu zaslaném sekretářce.
4. **V hotovosti** na akci Mensy
Pouze někomu z členů Rady Mensy nebo sekretářce Mensy oproti řádně vyplněnému (včetně členského čísla) a orazifikovanému příjmovému dokladu!

5. Ze zahraničí

- a) bankovním převodem ze Slovenska
Číslo účtu: 2700060273/8330 (slovenský účet Mensy ČR),
variabilní symbol (VS): Vaše členské číslo
- b) mezinárodním bankovním převodem
IBAN: SK1183300000002700060273
BIC/SWIFT: FIOZSKBAXXX
Adresa banky: Fio banka, a. s., pobočka zahraniční banky, BRATISLAVA, SLOVAKIA
Typ poplatku: SHARE

Členská průkazka

Ukončení členství

Člen musí své rozhodnutí o ukončení členství zaslat dopisem (Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6 – Řepy) nebo e-mailem (sekretarka@mensa.cz) sekretářce Mensy nejpozději do termínu výroční valné hromady (červen). Člen, který tak neučiní, bude nadále považován za člena se všemi výhodami z toho plynoucími. Zároveň bude nejprve elektronicky a posléze poštou upozorněn na tuto situaci a požádán o zaplacení členského příspěvku. Teprve na konci roku, ve kterém člen příspěvky nezaplatil, bude jeho členství automaticky ukončeno.

Od člena, jehož členství bylo automaticky ukončeno, bude v případě obnovení členství v následujících letech vyžadován poplatek za obnovenou registraci ve výši nezaplaceného členského příspěvku za zmíněný rok.

Při ukončení členství dojde k zániku všech členských výhod včetně zamezení přístupu do intranetu a zrušení emailové adresy v doméně mensa.cz (včetně smazání všech uložených zpráv).

Zvýšení členských příspěvků

Rada Mensy na svém ustavujícím zasedání rozhodla o výši členských příspěvků a předplatném časopisu na rok 2012 takto:

- 600 Kč (450 + 150 Kč) základní členský příspěvek
- 300 Kč (150 + 150 Kč) snížený členský příspěvek pro členy Dětské Mensy, studenty (do 26 let) a důchodce
- 800 Kč (650 + 150 Kč) rodinné členství.

Jedná se o první zvýšení (studenti + 50 Kč, dospělí + 100 Kč) členských příspěvků od roku 2001, přičemž od té doby vzrostla cena většiny provozních výdajů Mensy téměř na dvojnásobek. Dosud se dařilo i přes tento trend držet

rozpočet vyrovnaný, což se ale povedlo z velké části jen díky každoročním štedrým dotacím prostředkům získaným na různé projekty. Bohužel v letošním roce se i následkem změn ekonomických podmínek žádnou velkou centrální dotací nepodařilo získat a zatím nic nenavědčuje tomu, že by se pro další rok situace výrazně zlepšila.

Členské příspěvky můžete platit převodem na účet, hotově některému z radních a nově i formou automatické inkasní platby. Kompletní informace naleznete na <http://www.mensa.cz/mensa/clenske-prispevky>.

Tomáš Blumenstein, Petr Mazal

Krátce z Rady Mensy 23. 7. 2011

Na počátku jednání proběhla volba místopředsedů, ekonomů a volba oblastí, za které jednotliví radní budou v následujícím období zodpovídat (hledejte článek „Slovo předsedy“). K disponování s bankovními účty LBBW a Raiffeisen Bank byly určeny Hana Studenská a Zdenka Pániková; Alena Oudová byla pověřena podepisováním dokumentů (což mohou dále předseda, místopředsedové a ekonom). Byla stanovena výše členských příspěvků pro rok

2012 (též v samostatném článku). Byly schváleny úpravy zakládacích listin Mensy gymnázia. Byla stanovena cena nových vizitek (vycházející z nákladů) ve výši 3 Kč pro řadové členy, 1,50 Kč pro testující, předsedy MS a SIGů a bezplatně pro radní. Následovalo několik diskuzních/informačních bodů – Logická olympiáda, portál deti.mensa.cz, spolupráce s firmou Points Psychometry, podzimní setkání, konference Mensy pro školy, intranet, Kariérní podpora. Byl stanoven harmonogram několika následujících jednání RM (28. 9., 27. 11., 7. 1., 10. 3.). Bylo schváleno pořízení nových členských průkazů (nejspíše v podobě plastových kartiček). Byla schválena pravidla pro archivaci smluv.

Zápis z jednání si můžete stáhnout na intranetu a v případě dotazů (snažil jsem se o stručnost, možná až moc) jsem k dispozici.

Tomáš Blumenstein
tblumen@mensa.cz
603 726 030

Konec zasedání a volná diskuse, foto: Tomáš Kubeš

Vítání nových členů

Pokročili jsme při realizaci myšlenky vítání nových členů do Mensy. Jednak bude v každém časopise vycházet seznam nových členů za uplynulé období (dostupný i na intranetu) a jednak budou v regionech, kde působí místní skupiny a probíhají pravidelné aktivity, osloveni regionálním vítáčem, který jim Mensu představí a pozve je na akce. Obě formy přivítání mohou

noví členové odmítnout na přihlášce do Mensy. Koordinátorem vítání je Petr Mazal (petr.mazal@mensa.cz) – pokud byste byli ochotni sami nové členy vítat anebo máte rozumné nápady týkající se této aktivity, neváhejte se mu ozvat.

Tomáš Blumenstein
tblumen@mensa.cz

Srdečně v Mense vítáme následující členy

Jméno	Příjmení	Obec	Jméno	Příjmení	Obec
Milan	Bednář		David	Kunc	
Vít	Černohlávek	Ústí nad Labem	Pavel Jan	Mareš	
Magdaléna	Daňková		Patricie	Mederová	České Budějovice
Filip	Dolejš		Filip	Mrva	
Václav	Douša	Strážnice	Filip	Niedoba	
Tomáš	Effenberger	Brno-Židenice	Kalousek	Ondřej	
Kristýna	Faltusová		David	Paleček	
Václav	Flachs	Olomouc	Vilém	Pech	
Marek	Honek	Požořice	Jitka	Pourová	
Klára	Horká	Brno	Michal	Průša	
Marek	Houdek		Marie	Půčková	
Martin	Hrubčík	Čelákovice	Vítězslav	Pur	
Jaroslav	Hulín		Tereza	Šestáková	Brno
Dominik	Ilichman		Sedrik	Školoudík	
Nikol	Jakubcová		Vít	Špidla	
Martina	Jamborová		Martin	Trněčka	Prostějov
Martin	Jurásek		Magdaléna	Tydrichová	Štětí
Adam	Knirsch	Kašava	Hana	Vacková	
Jana	Kolegarová		Eliška	Valentová	
Eva	Kopová	Klečany	Hana	Venturová	
Markéta	Krmelová	Ústí nad Orlicí	Eva	Zdražilová	
Martina	Kubalová	Lhotka			

Od 16. 7. 2011 do 15. 9. vstoupili do Mensy 43 nových členové.

Mensashop

Už sháníte vánoční dárky? Vyberte si na www.mensashop.cz z kategorií Chytré hračky, Hry (členové Mensy se slevou 25 %), Knihy anebo Předměty s mensovním logem (sklenice, hrnky, trička, jojo, metr, vizitkovník, míč, odznáček).

Tomáš Blumenstein, tblumen@mensa.cz, 603 726 030

Logická olympiáda

Logická olympiáda je v plném proudu, na počátku října proběhla nominační kola ve všech třech věkových kategoriích, semifinalisté se těší na krajská kola a organizační tým nepropadá panice. Pokud máte chuť pomoci při krajských kolech, pak vezte, že proběhnou 4. 11. ve všech krajích. A pokud se chcete podívat do jedacího sálu poslanecké sněmovny a vydatně vám pomoci při finále, vyčleňte si celé pondělí 28. 11. 2011. Potřeba budou všechny možné funkce (přidrží, vyfoť, pohlídej, spočítej, přines, vytiskni, vyveď apod.), takže

LOGICKÁ
OLYMPIÁDA

Tomáš Blumenstein
tblumen@mensa.cz
603 726 030

Internet a intranet

Rád bych poděkoval všem aktivním a ochotným členům, kteří pracují na mensovním internetu a intranetu (mj. R. Brzuska, T. Kubeš, Č. Kalus, M. Jindříšek, R. Hladík, R. Ejem, P. Taufer ...), za udržování funkčnosti systému i za průběžné odstraňování občasných problémů (zobrazování fotogalerií v nových verzích prohlížečů nebo delší prodleva při přihlašování do intranetu ...).

V blízké budoucnosti nás čeká upgrade mailového systému a migrace na nový server. Věřím, že se tuto akci povede M. Jindříškovi a R. Hladíkovi zdárně provést s minimálními dopady na dostupnost intranetových a internetových služeb pro uživatele.

Petr Mazal
místopředseda
petr.mazal@mensa.cz

Mensovní vizitky mají novou grafiku

MENSA
České republiky
www.mensa.cz

Mensa Mensovní
člen Mensy ČR
member of Mensa ČR

mensa.mensovy@mensa.cz
Španielova 1111/19
CZ-163 00 Praha – Řepy
+420 608 608 608

Všichni členové Mensy mají možnost objednat si oficiální vizitky Mensy ČR. Vizitky jsou tištěny na kvalitním papíře 300 g/m², jsou dvojjazyčné a jejich cena byla stanovena na 3 Kč za kus. Vizitky si můžete objednat na intranetu Mensy (intranet.mensa.cz) pod záložkou „Objednávka“.

Hana Kalusová
sekretarka@mensa.cz
redakčně upraveno

Valná hromada MS Pardubice

Tak je to zdárně za námi. Jak bylo v minulém čísle oznámeno, dne 2. 9. 2011 se konala v Evropském spolkovém domě na Pernštýnském náměstí valná hromada MS Pardubice. Zpočátku jsme byli trochu v napětí, zda dorazí všichni ohlášení členové a budeme „usnášenischopní“. Nakonec přišli všichni. Samotná volba probíhala rychle a bez zádrhelů.

Ptáte se, jak to v Pardubicích dopadlo? Tak abych Vás už déle nenapínala: předsedkyní byla zvolena Jana Hřebíčková, místopředsedkyní Eva Vavřínová a pokladníkem Zdenka Páníková. Ještě jednou díky všem zúčastněným.

Eva Vavřínová, Eva.Vavrinova@seznam.cz

Čistá postupka (pět karet v řadě a ve stejné barvě), zdroj: Nyks, Wikimedia

SIG Šach

Společným jmenovatelem zakládajících členů nově vzniklé zájmové skupiny SIG Šach, která teprve hledá svoji formu, je obliba šachové hry. Chcete-li se zapojit do činnosti SIGu, můžete poslat dopis nebo e-mail koordinátorovi, přihlásit se do konference na intranetu nebo navštívit webové stránky <http://sach.mensa.cz>.

Mikoláš Panský
Švédská 1716/41, Praha 5, 150 00
mikolas.pansky@gmail.com
redakčně upraveno

SIG Poker

Chtěl bych všechny alespoň stručně informovat o založení nového SIGu Poker. Hlavní náplní SIGu bude nejen hra jako taková, ale i studium ostatních aspektů souvisejících s touto karetní hrou.

Pokeru se věnuji už delší dobu a stále jsem fascinován nekonečnou řadou možností – jak si poradit s kombinací karet, jak se vyrovnat s tahem protihráče, jak odhadnout soupeře, jak počítat pravděpodobnost ...

Zkrátka, poker je hra netušených rozměrů, je zároveň emotivní, logická i nelogická, čitelná i nečitelná, ale v každém případě je to hra zajímavá. Protože byl SIG založen jen dva dny před uzávěrkou časopisu, nebyl zatím čas uspořádat první setkání ani nebude součástí této zprávy informace o plánovaných akcích – SIG je teprve v plenkách.

Vše se bude postupně objevovat na stránkách SIG Poker (<http://poker.mensa.cz>).

Martin Fraško
martin.frascko@mensa.cz

**Aktuální verzi stanov
Mensy České republiky
naleznete na adrese
<http://stanovy.mensa.cz/>**

**ODSQ LHBHBZ
LHKTID LNB
GZMT
GDQLZMNUNT**

Testy IQ ve světě: 3 eura za test IQ?

Exkurze do pestrého světa mezinárodního testování

Zatímco ve všech spolkových zemích naplno běží příprava na druhý mezinárodní Den inteligence (Tag der Intelligenz), nahlédli jsme trochu do testovacích praktik v různých zemích.

Možná jste už slyšeli, že německá Mensa MinD je se svou téměř desetitisícovou členskou základnou po USA a Velké Británii třetí největší národní Mensou. Nikoho proto asi nepřekvapí, že jí totéž pořadí patří i v počtu prováděných testů IQ, přičemž Německo s 2 543 testy ročně zaostává za 2 578 britskými testy za stejné období jen minimálně – zejména uvážíme-li, že britská Mensa má oproti MinD více než dvojnásobek členů.

Zcela jiný obrázek ovšem dostaneme, budeme-li sledovat poměr velikosti organizace (tedy počtu členů) k počtu uskutečněných testů. Řecko a Polsko na špičce žebříčku provádějí každoročně dokonce více testů, než mají členů. V Koreji připadá na 100 členů 93 testů, v Bulharsku a Srbsku kolem 80. Německo je s 30 testy na 14. místě, Velká Británie s 11 na třetím místě od konce. Žebříček uzavírají Spojené státy, kde na 100 mensanů připadá jen 7 testovaných osob.

Před testem se nechte otestovat

Zhruba jedna třetina zemí nabízí testy na zkoušku, aby zájemci získali první odhad své „mensovní způsobilosti“. Placené vyhodnocení těchto testů se těší oblibě zejména v USA, Velké Británii a Finsku – tam se každoročně prodají tisíce předběžných testů. Na Novém Zélandu využívá každý rok příležitosti absolvovat předběžné testy bezplatně kolem 3 000 osob. Možnost prvního předběžného odhadu svých schopností mají zájemci také ve Španělsku, Rakousku, Kanadě a Srbsku.

Poměr účastníků obou testů je v různých zemích velmi proměnlivý. Ve Velké Británii a v USA se prodají téměř shodné počty testů na zkoušku i „ostrých“ IQ testů. Kanada má při IQ testech trojnásobně účastníků nežli u testů na zkoušku. Opačný je poměr ve Finsku a v Ra-

kousku – tam dosahuje množství prodaných IQ testů pouze 30, resp. 40 procent počtu testů na zkoušku. V případě bezplatných testů na Novém Zélandu bývá sice účastníků kolem 3 000 – k samotným IQ testům jich však přichází jen kolem stovky.

Vede předběžný výběr k vyšší úspěšnosti?

Tvrzení, že testy na zkoušku přilákají k testům více účastníků se schopnostmi na úrovni Mensy, však uvedené údaje nepotvrzují. Pouze tři ze zemí poskytujících testy na zkoušku zaznamenaly nadprůměrnou „úspěšnost“, to znamená nadprůměrný podíl účastníků splňujících vstupní kritérium Mensy: Španělsko (49 procent), Velká Británie (52 procenta) a USA (63 procenta). Na čele žebříčku je naproti tomu se 64 % Japonsko, které je současně na 1. místě i v kategorii „nejdražší IQ testy“. Na předních místech najdeme za USA na 2. místě dále v sestupném pořadí Lucembursko, Jižní Koreu, Dánsko a Jihoafrickou republiku. Německo je s 39 procenty naspodu střední části pole, podobně jako Mexiko a Řecko. Velmi nízké koeficienty úspěšnosti při vyhledávání nových adeptů Mensy nacházíme naproti tomu v části východní Evropy. Spodní místa zaujímají Srbsko (35 %), Bulharsko (31 %), Polsko (27 %) Chorvatsko (23 %) a Makedonie (20 %).

Takto stanovený poměr nemusí být sám o sobě nijak špatným znakem, závisí totiž na spoustě faktorů. V případě německé Mensy například výrazně klesá při Dnech inteligence, protože větší mediální prezentace a kuponová akce 2 za 1 přiláká širší masu lidí. Tím se navyšuje počet členů a stoupá zároveň i všeobecné povědomí o Mense – i přes relativně horší poměr úspěšnosti. Naproti tomu ve skupině, v níž jsou účastníci k testům získání spíše ústní propagandou Mensy, je lepší možnost předběžného výběru možných kandidátů členství.

Je to otázka ceny?

Naposledy zmíněné východoevropské státy najdeme na konci i v dalším žebříčku. Vědecký

IQ test dostanete v Polsku, Bulharsku a Makedonii za cenu nižší než 10 eur. Nejdražší je cesta k mensovnímu členství v zemi s nejvyšší úspěšností testů, totiž v Japonsku (85 eur). Následují Kanada (65 eur), Švýcarsko (62 eura), Německo (49 eur) a Rakousko (44 eura). Některé země se přitom snaží lákat nové kandidáty snižováním cen. V Dánsku například snížili poplatky za testy na polovinu, ve Finsku vsadili na fungování „baťovských“ cen a snížili cenu z 300 na 295 finských korun.

Odkud účastníci pocházejí?

USA a Makedonie jsou vedle Německa jediné země, které vynakládají peněžní prostředky

na inzeráty na získávání nových zájemců o testy. Jak můžete vidět z přiložené tabulky, rozesílá naproti tomu mnoho zemí pravidelně tiskové zprávy – a jejich přispěním mají tak často zastoupení jak v tiskových médiích, tak i rozhlasu a televizi. V Nizozemsku slavila Mensa například ohromný mediální úspěch akcí „Gay & Gifted Campaign“. Na základě iniciativy jejich GAY SIGu byli mensané zastoupeni jednou lodí na přehlídce gay hrdosti (Gay Pride), nizozemské období Christopher Street Day – a vnesli tak choulostivé téma této skupiny v širokém rozsahu do hlavních médií v zemi.

Isabella Holz

	počet členů (2010)	testů na zkoušku ročně	testů ročně	testů na 100 členů	cena (EUR) testu na zkoušku	cena (EUR) testu	úspěšnost	tiskových sdělení	článků v tisku	TV / rozh. spotů
Belgie	462		214	24		30				
Brazílie	252		58	26		17			2	3
Bulharsko	583		498	85		5	31 %	4	6	12
Česká republika	2 153		5 151	239		6 - 12				
Dánsko	1 021		367	39		20	57 %			
Finsko	2 464	1 520	450	19	10	30			70	2
Francie	1 015									
Chorvatsko	682		550	73		13	23 %	12	5	7
Itálie	1 109		279	23		10				
Japonsko	406		188	51		85	64 %	2	1	4
Jihoafrická rep.	927		195	24		11	55 %		4	2
Kanada	1 601	65	195	11	18	65				
Korea	1 364		1 310	93		25	58 %		5	7
Lucembursko	74		36	39		30	60 %	2		
Maďarsko	787		611	80		8	43 %	3	12	15
Makedonie	102		64	63		3	20 %	21		5
Mexiko	72		40	61		11	41 %		3	3
Německo	8 600		2 543	30		49	39 %	12	115	16
Nizozemsko	3 916		772	20		42	51 %			
Norsko	701		102	19		31		1	4	3
Nový Zéland	381	3 096	98	30		24	46 %			
Polsko	960		1 323	130		6	27 %		4	3
Rakousko	514	263	114	21	5	44		3	12	3
Řecko	179		242	135		30	42 %	12	5	2
Srbsko	952	7	831	81			35 %	3	17	25
Španělsko	1 482	380	311	21	10	25	49 %	5	10	5
Švédsko	3 028		1 011	37		34		10	6	3
Švýcarsko	890		203	24		62		4	4	1
USA	50 531	3 937	3 905	7	12	28	63 %	30	1 170	23
Velká Británie	22 484	2 324	2 578	11	10	17	52 %	166	330	80

Výsledky voleb do Rady Mensy Slovensko

Volby do Rady Mensy Slovensko (MS) a do Kontrolnej skupiny MS na volebné obdobie 2011 až 2013 sa konali na Všeobecnom zhromaždení MS dňa 28. 5. 2011. Na funkciu predsedu Rady MS kandidoval iba jeden kandidát. Na funkciu člena Rady MS kandidovalo 14 kandidátov. Na funkciu člena Kontrolnej skupiny MS kandidovali 5 členovia MS.

Jediný kandidát na predsedu Rady MS, Miroslav Macko, získal 19 hlasov za a 2 hlasy proti, jeden volič sa v hlasovacom lístku nevyjadril.

Volebná komisia na základe získaných hlasov vyhlasuje, že za predsedu Mensy Slovensko na volebné obdobie 2011 až 2013 bol zvolený Miroslav Macko.

Volebná komisia vyhlasuje výsledok volieb do Rady Mensy Slovensko na volebné obdobie 2011 až 2013 a potvrdzuje, že do osemčlennej Rady MS boli zvolení podľa poradia počtu získaných hlasov títo kandidáti: Marián Zahradník, Anna Dojčanová, Margita Šúrková, Henrich Kriško, Martin Florovič, Tomáš Novotný, Marián Metes, Karel Fibík.

Volebná komisia vyhlasuje výsledok volieb do Kontrolnej skupiny MS na volebné obdobie 2011 až 2013 a potvrdzuje, že do trojčlennej Kontrolnej skupiny boli zvolené podľa poradia počtu získaných hlasov tieto kandidátky: Zuzana Baničová, Tereza Novotná a Mária Svořenová.

Mária Svořenová
zkrátila **Jitka Nováková**

Sestavení časové osy historie Mensy na našem území

Snažíme se zkonsolidovat útržkovité informace o působení Mensy v Čechách. Podařilo se nám shromáždit sadu starších dokumentů a převést je pro snazší manipulaci do elektronické podoby. Z nejdůležitějších jmenujeme:

- dlouhé povídání Aleny Strakové o tom, jak se začala zajímat o Mensu a jak se podílela na jejím zakládání, včetně historek z prvních akcí Mensy
- povídání naší zakladatelky, paní Drábkové, o zakládání Mensy u nás
- dva návrhy projektu na založení Mensa gymnázia
- všechny staré časopisy Mensy a místních skupin
- několik reportů pro mezinárodní Mensu od pana Fikáčka

Pokud byste měli zájem pomoci se zpracováním dokumentů, sestavením anotací a nebo chtěli hovořit o svých zkušenostech, prosím, napište na adresu redakce@mensa.cz.

Redakce
redakce@mensa.cz

Titulní strana časopisu, leden 1995

Mensa a inteligence v médiích

Všimli jste si článku o Mense nebo inteligenci? Prosím, zašlete odkaz na adresu: redakce@mensa.cz.

Mensa

- 2. 9. 2011, TV Nova, Snídaně s Novou, vystoupení Tomáše Blumensteina

Intelligence

- 1. 8. 2011, super.cz, Lidský mozek dosáhl maximální inteligence, <http://jdem.cz/q9z98>
- 6. 9. 2011, zena.centrum.cz, Každé dítě je chytré! aneb Různé druhy inteligence, <http://jdem.cz/q92a8>

Nadané děti

- 28. 7. 2011, vitalia.cz, Jak poznáte, že vaše dítě je génus?, <http://jdem.cz/qm8j5>
- 7. 8. 2011, ceskenoviny.cz, Odbornice: Až 20 pct dětí má nějaké nadání, školy je nepodporí, <http://jdem.cz/q92b2>
- 7. 8. 2011, parlamentnilisty.cz, Každé čtvrté dítě je talent. Ale škola si ho nevšimne, <http://jdem.cz/q92c9>
- 8. 8. 2011, ceskenoviny.cz, Expertka: Mimořádný talent se pozná už u batolat, musí se podpořit, <http://jdem.cz/q92d3>
- 8. 8. 2011, idnes.cz, Na mimořádné nadání dítěte většinou nikdo nepřijde, experti řeší proč, <http://jdem.cz/q92e2>
- 8. 8. 2011, rozhlas.cz, Nadání se daří poznat jen u každého desátého dítěte, <http://jdem.cz/q92f9>
- 8. 8. 2011, rozhlas.cz, V Praze dnes začíná Světová konference o nadaných, <http://jdem.cz/q92g4>
- 12. 8. 2011, rozhlas.cz, Společnost si neuvědomuje, že nadané děti potřebuje, tvrdí Vondráková, <http://jdem.cz/q92h8>
- 12. 8. 2011, rozhlas.cz, České školy si s rozvíjením talentu dětí často neví rady, <http://jdem.cz/q92j2>
- 12. 8. 2011, rozhlas.cz, Konference Světové rady pro nadané a talentované děti, <http://jdem.cz/q92k8>
- 1. 9. 2011, ceskenoviny.cz, První školní den vítaly děti opravené školy i vzácné návštěvy, <http://jdem.cz/q92m2>
- 1. 9. 2011, regiony.impuls.cz, V Babicích u Prahy otevřeli elitní školu pro nadané děti, <http://jdem.cz/q92n6>
- 1. 9. 2011, praha.idnes.cz, Kellner otevřel prestižní základní školu, rok výuky stojí 144 tisíc, <http://jdem.cz/q92p8>
- 1. 9. 2011, lidovky.cz, Kellnerova Open Gate má nově základní školu, <http://jdem.cz/q92q5>
- 1. 9. 2011, ceskapozice.cz, Prvozářijová summa, <http://jdem.cz/q92r7>
- 5. 9. 2011, lidovky.cz, Česko selhává. Nadané děti mu unikají, jejich talent se nezužítuje, <http://jdem.cz/q92s8>
- 6. 9. 2011, ceskolipsky.denik.cz, Reforma školství? Na vysokou už ze základky, <http://jdem.cz/q92t6>

Článek připravil **Čestmír Kalus**, odkazy zkrátil **Martin Švorc**
Všem, kteří zaslali odkazy na články do redakce, děkujeme.

Petrohrad a Pobaltí 2012

Zimní palác v Petrohradě, zdroj: Wikimedia

Na květen 2012 připravujeme další zahraniční exkurzi. Tentokrát se podíváme do Litvy (Vilnius), Lotyšska (Riga), Estonska (Talin), Finska (Helsinki), Moskvy a především do Petrohradu.

V tuto chvíli je již kapacita zájezdu obsazena, můžete se ale ještě přihlásit jako náhradníci.

Kompletní informace o akci najdete na adrese http://www.mensa.cz/volny-cas/detail-akce?id_a=3092.

Tomáš Blumenstein a Hana Kalusová
tblumen@mensa.cz, 603 726 030

Zajímavé besedy

Pravděpodobně v říjnu se uskuteční beseda s laureátkou Čestného uznání Mensy ČR za rok 2011 profesorkou RNDr. Helenou Illnerovou, DrSc. Paní profesorka Illnerová se zabývá fyziologií a biochemií, je bývalou předsedkyní Akademie věd České republiky. Nabídla přednášet téma Biologické hodiny.

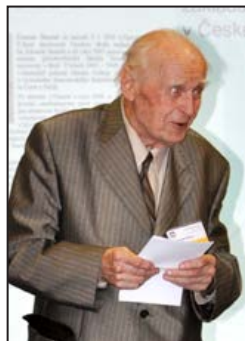
Dalšími připravovanými besedami je beseda s prof. MUDr. Václavem Špičákem, CSc., předním pediatrem, alergologem a imunologem, odborníkem v oboru průduškové dětské astma,

předával pamětní list a diplomy Čestné uznání, proto budou tyto besedy spojené s předáním diplomů v náhradním termínu. Beseda s prof. Špičákem se uskuteční v Praze, beseda s prof. Zlatušskou v Brně.

V neposlední řadě je na podzim tohoto roku domluvený předběžný termín besedy s panem profesorem Ing. Čestmírem Šimáně, DrSc. Pan profesor pro nás zajistí exkurzi do podzemní mikrotroponové laboratoře a odpřednáší téma rozvoje jaderných oborů a jaderné energetiky v poválečných letech.

O přesných termínech i místech konání besed vás budu včas informovat mailem i přesným popisem v mensovním kalendáři.

Zuzana Šimková
zuzana.simkova@mensa.cz

Čestmír Šimáně

Helena Illnerová

Pozvánka na valnou hromadu MS Prostějov

Valná hromada MS Prostějov se bude konat v pátek 25. 11. 2011 po 19. hod. na adrese Průchozí 2 v Prostějově. Po zvolení nového vedení naší skupiny bude následovat tradiční program, tedy klábosení a hry v poměru dle chuti jednotlivých účastníků. Těšíme se na Vaši návštěvu.

P.S. I když to nesouvisí s výše uvedeným tématem, rád bych touto cestou za celou naši MS poděkoval organizátorům podzimního setkání v Čeladné za výborně odvedenou práci a pestrý program a všem účastníkům za skvělou atmosféru.

Jarek Zavadil
jaroslav.zavadil@mensa.cz

Jarek Zavadil, zdroj: <http://www.zlatuska.cz/>

Hovězí orgie

SIGurmán – 23. 10.

Rád bych Vás srdečně pozval na pravděpodobně poslední letošní pražskou akci SIGurmán do úžasné nově otevřené restaurace Čestr (český strakatý skot), kde na Vás bude v neděli 23. 10. od 18:30 čekat výběr toho nejlepšího hovězího masa, které na našich lukách (a v kravinách) vyrostlo. Akce není vhodná pro vegetariány, v restauraci za sklem visí půlky krav a bezmasé jsou pouze dezerty a hranolky. Na akci je bezpodmínečně nutné se předem přihlásit: http://www.mensa.cz/volny-cas/detail-akce?&id_a=3350; setkání bude zároveň rozlučkou před mým odjezdem do Nepálu.

Tomáš Kubeš
tomas.kubes@mensa.cz

Václav Špičák

Mezinárodní pozvánky

- October 15-16: International SIGHT Coordinators Meeting, Sofia. Info: Bob Kaill at: SIGHT@mensa.se or <http://seesight.info/>
- October 28-30: Mensa Norway Annual Gathering in Oslo. More details and information <http://www.voksenaasen.no/>
- November 4-6: Australian Mensa Conference in Australia's national capital, Canberra. Info: mensa.org.au/files/amc2011.htm
- November 10-13: Mensa Croatia Annual Gathering in Opatija. Info: <http://www.mensa.hr/glavna/gom-2011/english>

Chcete vědět, kdy se koná další mensovní akce?
Využijte kalendář akcí na www.mensa.cz/!

Jako vždy: atraktivní!

A kdo? No přece přírodní vědy! Poslední prázdninový týden měli středoškoláci, které baví přírodovědné obory, možnost strávit týden na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity (PřF OU), která pořádala 2. ročník letní přírodovědné školy ve spolupráci se střediskem přírodovědců.

Program letní školy byl opravdu nabitý. Každý den byly připraveny různé aktivity v rámci jednotlivých kateder PřF, které zábavnou formou prezentovaly svět přírodních věd. Žáci se naučili spoustu nových věcí, vyzkoušeli si různé pokusy, zahráli si hry i soutěže a získali aspoň trochu představu o tom, jak to vypadá na univerzitě a jak se dají zajímavě učit přírodní vědy.

Co vše středoškoláci v letní škole zažili?

První den patřil celý matematice. A kdo si myslí, že to byla nuda, tak se hodně mylí. Katedra matematiky představila nejen zajímavosti ze světa šifrování, ale i ze světa antických úloh a origami, do něhož žáci pronikli nejen díky přednášce o tomto umění skládání papíru, ale každý si mohl sám poskládat barevný papír do tvaru nádherné růže. Tento den pak končil hrou, která byla celá protkaná matematikou.

Druhý den byl věnován biologii a ekologii. Žáci si vyzkoušeli mikroskopování kvasinek, dozvěděli se informace z oblasti mikrobiologie a ekotoxikologie a taky jim bylo umožněno

proniknout do tajů masožravých rostlin a sukulantů. To vše v prostorách botanické zahrady PřF, ve které je kromě učeben rozlehlá zahrada se spoustou překrásných rostlin nejen venku, ale také ve dvou sklenících.

Třetí den se nesl ve znamení dalších dvou přírodovědných oborů: fyziky a chemie. Na katedře fyziky se prováděly experimenty z elektřiny a magnetismu, vedení elektrického proudu v látkách, žáci se dozvěděli podrobnosti o elektromagnetickém vlnění a vyzkoušeli si počítačem podporované experimenty. V chemické laboratoři katedry chemie to naopak hořelo, bouřalo, syčelo, prskalo a barevně „hrálo“ díky atraktivním chemickým pokusům, které středoškoláci evidentně nadchly, takže se parádně chemicky vyřádili. V laboratořích vysoké školy lze přece jen „chemicky dovádět“ mnohem divočeji než v laboratoři na střední škole – univerzity jsou prostě lépe vybavené.

Čtvrtý den byl geograficky zaměřený. Katedra fyzické geografie a geoekologie si pro účastníky letní školy připravila prohlídku geologických sbírek, moderní metody měření na Zemi, informace o mapách na webu a prohlídku meteorologické stanice na střeše budovy PřF. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje si připravila dobrodružné hledání pokladu s pomocí GPS (geocaching).

Poslední, pátý den katedra informatiky a počítačů učila středoškoláky efektní tvorbě www stránek, vizualizací objektů a modelování ve 3D v naší unikátní 3D učebně. Odpoledne proběhlo slavnostní ukončení letní školy, na kterém byly absolventům této akce předány diplomy.

Letní přírodovědná škola se všem hodně líbila, její absolventi odcházeli nadšení. Jsme rádi, že to středoškoláky u nás bavilo, a věříme, že někteří z nich brzy zasednou do lavic naší fakulty, protože přírodní vědy jsou fascinující a zábavné – my na „Přírodě“ to dobře víme a díky těmto akcím o tom můžeme přesvědčit i ostatní.

Slavnostní ukončení, foto: autorka

Pokud Vás zajímá, co všechno se na naší přírodovědecké fakultě děje, podívejte se na archiv akcí PřF na <http://prf.osu.cz/index.php?id=6103>. A pokud chcete na nějakou naši akci pro veřejnost přijít, sledujte aktuality na našem fakultním webu na <http://prf.osu.cz/>.

Beáta Sklářová, Beata.Sklarova@osu.cz

Rozloučení mezinárodní radní pro malé národní Mensy

Ve svých dvou dřívějších příspěvcích (v českém překladu vyšel první z nich v časopise 2/2010, duben) pro mezinárodní časopis jsem popisovala povinnosti mezinárodní radní pro malé národní Mensy (Director Smaller National Mensas, DSNM) v rámci Mezinárodní rady a také v rámci Výkonného výboru. Zatímco píšu tyto řádky, probíhá volba nového radního pro malé Mensy. Tentokrát jsem se rozhodla nekandidovat, a tak od prvního července nastoupí na toto místo nový dobrovolník. A tak mu nebo jí přeji mnoho štěstí při plnění povinností radního.

Členkou Mezinárodní rady jsem byla pět let, z toho dva roky jako radní pro malé národní Mensy. Během tohoto období jsem ke své velké spokojenosti zaznamenala velký nárůst zájmu o mezinárodní aktivity Mensy. Právě mezinárodní stránku Mensy mám nejradši. Stále se zvyšuje účast na mensovních akcích mimo národní Mensy. Stále více místních akcí je označováno prostřednictvím webových stránek Mensy International a je zpřístupněno mezinárodním účastníkům. Účast na setkáních Mezinárodní rady roste (letos se toto setkání uskuteční v Bulharsku). Regionální akce, jako je např. EMAG (setkání členů evropských Mens, pozn. překl.), přitahují pozornost jak stálých, tak i zcela nových členů (příští EMAG se uskuteční v srpnu ve Francii).

Loni navštívilo mnoho mensanů setkání Mens v severní Americe a další regionální setkání, např. v Asii, jsou v plánu (první asijské setkání Mens se uskuteční v Malajsii).

S tímto rozvojem však přichází i jeden nečekaný problém. Mensa International se dostala více do povědomí mensanů, a tak se teď někteří členové mylně domnívají, že jsou členy jedné velké celosvětově identické organiza-

ce. Přestože si všichni říkáme mensané, Mensa nemá centralizovanou strukturu, ale je spíše společenstvím mnoha navzájem rozdílných národních organizací. Ve skutečnosti, jakmile národní organizace splní požadavky dané Mensou International a je schválena Mezinárodní radou jako národní Mensa (Full National Mensa, FNM), řídí se jak tato národní organizace, tak i její členové svými národními zákony a stanovami národní Mensy.

Národní organizace jsou v Mense International zastupovány svým národním zástupcem (National representative, NatRep), který je členem Mezinárodní rady. Členové národních Mens jsou právě pouze členy národních Mens, a nikoli Mensy International. Proto nemůže Mensa International nijak zasahovat do záležitostí národních Mens ani opravovat či rušit jejich rozhodnutí (pokud ovšem nejsou v rozporu se závazky národní Mensy vůči Mense International). Z těchto důvodů nemůže Mensa International dostát požadavkům některých členů, kteří tento systém občas špatně chápou. Tyto případy pak vedou k některým zklamáním, které cítí členové, kteří hledají u Mensy International pomoc. V současnosti se připravuje článek pro mezinárodní časopis, který bude vysvětlovat tuto problematiku spolu s dalším upřesněním role a možností Mensy International.

Na konci svého funkčního období se chci trochu zamyslet. Během svých posledních dní

Christine Warlies

ve Výkonném výboru jsem přemýšlela o roli dobrovolnictví v organizaci, jakou je Mensa. S výjimkou několika placených a nezávislých pracovníků jsou v celém světě pozice v Men- se obsazeny dobrovolníky. Většina pracovní zá- těže padá právě na jejich bedra a všichni na ně spoléháme. Ale najít a udržet si dobrovolníka není snadné. Důležitost těchto problémů se od- ráží i v existenci workshopů typu „Jak motivo- vat dobrovolníka?“ na setkáních Mezinárod- ní rady. Dobrovolníci pracují pro Mensu zcela bezplatně, obětováním svého volného času po- máhají naplňovat cíle Mensy International. Ob- čas však do práce dobrovolníka zasáhnou zcela běžné starosti, jako je (placená) práce, zdravot- ní či jiné osobní problémy nebo všechno dohro- mady. Někdy jsou jen očekávání Mensy klade- ná na dobrovolníky prostě příliš velká.

Motivovat někoho může být obtížné, ale většinou motivace ani není nutná, protože čas- to stačí zabránit tomu, aby lidé motivaci ztrati- li. Za posledních pár let jsem viděla několik ta- kovýcho „ničitelů motivace“ – pozor třeba na lidi, kteří vždy vědí, jak vše dělat nejlíp, ale ni-

kdy nemají sami čas to udělat. Pak jsou také dobrovolníci, kteří očekávají, že všichni ostat- ní budou dělat práci stejně dobře jako oni. Za- bránit ztrátě motivace se musí ulehčováním prá- ce dobrovolníků, je třeba cenit si jak malou, tak i velkou pomoc. Je potřeba být tolerantní ke všem dobrovolníkům nejen jako k osobnostem, ale brát v úvahu i jejich soukromý život.

Milujeme naši organizaci, tak pulsující a ži- vou, právě kvůli mnoha tak osobním a tak od- lišným příspěvkům od různých členů. Těšme se z této rozdílnosti, budme více lidští, budme ohleduplnější a přejícnější k dobrovolníkům na všech úrovních organizace, a to nejen proto, že je potřebujeme.

A nakonec budme uvolněnější, neberme Mensu a její činnost přesříliš vážně, kvůli tomu přece máme Mensu rádi. Smějte se a těšte se s naší organizací!

*Z originálu From the Director of Smaller National Mensas, Christine Warlies, Mensa International Journal, červen 2011
přeložil Jiří Chmela, redakčně upraveno*

Slovo předsedkyně americké Mensy

Elissa Rudolph

V roce 2011 oslaví Mensa úžas- ných 65 let. Její za- kladatelé si v roce 1946 jen stěží do- kázali představit, že jejich původní ná- pad se postupně vy- vine v organizaci, jakou známe dnes. To, že Mensa má více než 110 000 členů na celém svě- tě, zmiňují se o ní

ve filmu a v televizi a že o členství v ní – i za cenu podvodu – usilují i celebrity, by určitě dr. Lionel Ware ani Roland Berrill nečekali.

Myslím však, že jeden z našich úkolů by určitě schvalovali, a sice náš závazek zajistit

Mense světlou budoucnost. Za tím účelem jsme vypracovali strategický plán zajišťující kontinu- itu i přes změny v Mezinárodní radě Mensy In- ternational (International Board of Directors) a ve správních orgánech jednotlivých národ- ních skupin. Spojení společným zájmem může- me všichni budovat pevné základy pro dosažení našich cílů, aniž bychom se obávali změn (jako je internet, sociální síť apod.).

Současně se vstupem Mensy do další deká- dy jejího rozvoje schválila Mezinárodní rada v roce 2009 pilotní program zaměřený na vy- hledávání, podporu a vzdělávání nových vůd- čích osobností.

Tento výměnný program (the Leadership Exchange Programm – LEP) poskytl prostor pro pořádání výměnných seminářů a pro hledá- ní odpovědí na otázky místního významu a také příležitosti pro nové vůdčí osobnosti k vytvo-

ření vzájemných kontaktů. Sedm členů Men- sy plnilo v rámci tohoto výměnného programu úkoly na výročním shromáždění Mensy USA ve městě Deadborn ve státě Michigan a na vý- ročním setkání evropských organizací Mensy v Praze. Nyní ve druhém roce trvání programu jej absolvuje dalších sedm členů.

Předběžné zprávy by měli podat Jacqueline Bonkenburg (Mensa Nizozemí), Thierry Brunel (Mensa Francie), Isabella Holz (Mensa Ně- mecko), Zabeda Hamid (Mensa Malajsie), Ve- sper Burnett, Ben Nemenoff a Heather Booton (všichni z Mensy USA).

Členové, kteří se výměnného programu zú- častnili v roce 2010, byli šest měsíců po po- dání první zprávy o účasti znovu dotázáni, jak jim účast v programu pomohla v rámci jejich vlastních národních skupin Mensy. Jay Men- non z Mensy Malajsie napsal, že jeho národní Mensa nyní zavedla podobný program na pod- poru vůdčích osobností, a nabídl, že přednese svou prezentaci ještě v Singapuru, na Filipínách a v Indonésii. Lori Norrisová z Mensy USA re- ferovala o přínosech výměnného programu na několika místních shromážděních ve Spojených státech a své zkušenosti popsala také v několi- ka mezinárodních i národních publikacích. Ka- rin Kaillová ze švédské Mensy dobrovolně pra- covala jako koordinátorka v národní Mense. Také napsala článek s názvem „Budoucí roz- voj švédské Mensy“ pro národní mensovní ča- sopis. Zvýšená sebedůvěra pomohla Beth Anne Demeterové z Mensy USA, když v Chicagu ři- dila jednu z největších akcí této Mensy (Hal- loweeM). Bethh Ane se také ve Spojených stá- tech podílela na výběru účastníků výměnného programu pro rok 2011. Jeroen Komen z nizo- zemské Mensy propagoval výměnný program na několika shromážděních ve své zemi. Tomáš Kubeš z Mensy ČR říká, že zažil příval „inspi- race, odezvy a příkladů“, které mohl využít ve své zemi. Napsal, že „motivování, péče o dob- rovolníky a jejich spokojenost“ jsou klíčový- mi faktory pro získání a udržení nových členů. Greg Kontz, účastník z USA, uspořádal mno- ho přednášek o výměnném programu i na jiná témata, která mensany zajímají, na shromáždě- ních i na univerzitách. Poskytl také tři rozhlaso- vé rozhovory, napsal několik článků a sešel se s několika profesory, aby podpořil studentskou skupinu Mensy. Greg, Jay a Jeroen také pra- covali v mezinárodní komisi, která vybírala účast- níky programu pro rok 2011.

Zabýváme se hodnoceními a postřehy od absolventů prvního ročníku programu. Zprávy od účastníků programu za rok 2011 očekává- me v době výročního setkání Mezinárodní rady, které se odehraje v říjnu v bulharské Sofii. Teh- dy bude také načase začít výměnný program považovat za stálou součást plánů Mezinárod- ní rady na podporu a výchovu nových vůdčích osobností Mensy. Jak prohlásil jeden z účast- níků programu: „Vedení je třeba předávat ... a mým úkolem je povzbudit a vychovat budou- cí vůdce.“ Výborně!

Z originálu From the American Chair, Elissa Rudolph, Mensa International Journal, srpen 2011, číslo 551, přeložila Hana Erbošová

Mensa International

Pro zájemce o informace o Mense International byl na intranet uložen dokument „Struktura Mensy International“, je v angličtině, naleznete ho na adrese: https://intranet.mensa.cz/document.php?men=men14.3.0.0&id_c=331. Další informace o Mense International, například názvosloví, počty hlasů jednotlivých národních Mens v Mezinárodní radě či informace o činnosti mezinárodního ekonoma, mezinárodní radní pro malé národní Mensy, mezinárodní radní pro rozvoj nebo mezi- národní radní pro administrativní záležitosti, byly zveřejněny v časopise č. 2/duben 2010.

Zuzana Poláková, Tomáš Kubeš, redakce@mensa.cz

Úvěrová krize a její příčiny: Jak to všechno začalo

Člověk tíhne k jednoduchým vysvětlením. Úvěrová krize z roku 2008 to dokonale ilustruje: jedni říkají, že ji způsobila nízká úroková sazba Fedu, druzí vidí příčinu v přebytku úspor v Číně, jiní v přemíře regulace, v nedostatku regulace, v tom, že lidé přicházejí o práci, jiní jednoduše vystačí s tím, že za všechno můžou nenasytní bankéři, a další si najdou ještě něco jiného.

Jenže jak to v životě často bývá, jednoduchá vysvětlení nejsou obvykle ta nejlepší – život je prostě komplikovaný. Přitom všechno právě jmenované má s krizí doopravdy něco společného a nějak to její vznik či podobu ovlivnilo. Zároveň ale ani jedno z toho nevysvětlí uspokojivě úplně všechny její aspekty. Vezměte například nízkou úrokovou sazbu Fedu. Ta sice opravdu byla nízká příliš dlouho, ovšem v roce 2006 se již pohybovala kolem relativně normálních 6 %. Přesto byly úrokové sazby hypoték v USA v té době nižší a začaly dramaticky růst až v květnu 2007.

Komplexní pohled na příčiny krize

V tomto seriálu vám představím jinou teorii o původu krize. Takovou, která podle mě naopak v podstatě všechny aspekty toho, co se stalo, vysvětlí (i když s ohledem na únosnou délku textu a vaši trpělivost pořád zjednodušeně). Bohužel to vysvětlení nepatří mezi jednoduchá a prostá, založená na jednom jednoduchém argumentu, vychází naopak z docela komplikovaných vztahů mezi mnoha faktory. Porozumět mu znamená porozumět alespoň trochu věcem, jako je *sekuritizace hypoték a strukturovaná sekuritizace*, tomu, jak regulace Basel ovlivňovala zisky bank (a tudíž bonusy obchodníků), jak fungují *repo obchody*, co jsou to CDS a další *podivnosti*, jejichž názvy můžou znít docela nerosumitelně.

Pokud to však se mnou nějakou chvíli vydržíte, pokusím se vše výše uvedené srozumitelně vysvětlit a ukázat, jak to vypadalo, fungovalo, jak to do sebe zapadalo – a proč to nakonec skončilo velkou krizí. Budu přitom vycházet hlavně z vlastních vědomostí a ze zkušeností z trhu s OTC deriváty (úrokovými a kreditními) a z kapitálových trhů s dluhopisy – a taky

z vcelku veřejně dostupných materiálů. Profesní hantýrku se pokusím omezit na minimum.

Jako speciální bonus byste pak měli získat představu o tom, jak fungují bankovní trhy, speciálně úrokové a kreditní, které jsou většinou neviditelné – přestože jsou o hodně větší než akciové, které jsou vidět nejvíc.

Trocha hypoteční historie

Pro pochopení úvěrové krize je nesmírně důležité vědět, jak se financují hypotéky ve Spojených státech (týká se to i jiných zemí, ale USA jsou v tomhle ohledu nejrozvinutější). Začneme proto zde:

V prehistorických dobách bylo získání úvěru relativně obtížné. Zašli jste do banky, banka se rozhodla, jestli vám půjčí, nebo ne, a pokud ano, pak hypotéku držela celou dobu, než jste ji splatili. Fungovalo to celkem dobře a banky měly slušný, i když ne obrovský zisk. Jedním z důvodů, proč byl zisk bank „jen“ slušný, a ne obrovský, byla jejich omezená možnost půjčovat. Ta plynula ze dvou příčin:

- V první řadě z *omezeného kapitálu* banky. Proti případným ztrátám z nesplacených hypoték (resp. půjček obecně) držely banky kapitál (a to prosím i staletí před tím, než jim to nějaký regulátor nařídil). Kapitál je omezený, a tudíž je omezené i množství půjček na rozvaze banky.

- V druhé řadě: *kontrola žadatele o hypotéku* nebyla triviální. Zájemce musel mít v dané bance účet alespoň několik let, stabilní zaměstnání atd. A samozřejmě opravdová kontrola něco stojí. Není to jen zaškrtávání dotazníku.

Aby se bankám mírně pomohlo s přísunem kapitálu, byly v USA postupně založeny tři instituce, které hypotéky skupovaly a tím bankovní kapitál uvolňovaly (což bankám samozřejmě vyhovovalo – dostaly zaplacenou za prodané hypotéky a uvolnily kapitál pro nové půjčky).

Možná jste slyšeli o *Freddie Mac*, *Fannie Mae* a nejspíše neslyšeli o *Ginnie Mae* (v dalším textu je budu všechny označovat jako *F & F*).

Jak vznikly F & F?

Odbočme teď na chvíli a věnujme se právě téhle svaté trojici. Kde se vzala? Hypoteční problémy provázely již velkou hospodářskou krizi ve 30. letech. Banky tehdy prakticky přestaly hypotéky poskytovat. Proto bylo v rámci „New Deal“ vytvořeno několik institucí včetně FNMA (*Federal National Mortgage Association*), známější dnes jako *Fannie Mae*, která poskytovala státní (federální) záruku na hypotéky. Každý Američan má právo na svůj dům, tak interpretovala naprostá většina (nejen) tehdejších amerických politiků American Dream.

V 50. letech pak byla *Fannie Mae* částečně zprivatizovaná, v 60. letech pak byla privatizace dokončena. Při té příležitosti byla z *Fannie Mae* vyčleněna *Ginnie Mae* (GNMA, *Government National Mortgage Association*), která zůstala úplně státní a která se dodnes zabývá některými velice specifickými hypotékami, jako jsou např. hypotéky pro veterány atd. Kromě nich vznikla také *FHLMC* (*Federal Home Loan Mortgage Corporation*) aneb *Freddie Mac*, jako konkurence pro *Fannie*.

Přestože *Fannie* i *Freddie* byly v tu chvíli úplně soukromé (s akcionáři a obchodované na newyorské burze), většina investorů předpokládala, že v případě krize americká vláda nenechá *F & F* padnout, neb by to mělo drtivý dopad na trh s realitami. Nemluvě o tom, že přes regulaci mohly různé americké vlády používat *F & F*

jako nástroj k plnění volebních slibů o dostupném bydlení pro každého – což by šlo jen těžko, pokud by padly.

Je důležité si uvědomit, že tyto instituce samotné hypotéky neposkytovaly – jen kupovaly (a i to je nepřesné, ale místa je málo ...). Přestože bylo cílem *F & F* poskytování dostupných hypoték, kupovaly tyto instituce jenom hypotéky, které splňovaly tvrdé podmínky. Proto se také takovým hypotékám říkalo *conforming* neboli *splňující* (tedy: splňující standardy, které *Fannie* a *Freddie* nastavily).

Nicméně i tyto instituce měly jen konečně velkou rozvahu a postupem času byly i rozvahy *F & F* vyčerpaný a objem poskytnutých hypoték začal stagnovat.

Začínáme kouzlit: čáry máry dluhopisy

Na konci 60. a začátku 70. let minulého století ale dostal někdo v *Ginnie* vynikající nápad. Což takhle vytvořit z hypoték cenný papír – dluhopis – a ten prodat investorům? Řekněme, že máte 1 000 hypoték s přibližně stejným trváním (řekněme 30 let ± pár měsíců). Pokud je průměrná půjčená suma 100 000 dolarů, máte dluhopis s nominální hodnotou 100 milionů dolarů. Jeho výnos je ± průměr úrokových sazeb na hypotékách. Jednoduché, že? Ještě dodejme, že se tomuto procesu říká sekuritizace.

Takový dluhopis je pak logicky jištěný hypotékami (navíc kvalitními, za které ručí *F & F*), takže celkem bezpečný, a výnosy jsou zajímavé. Aby ale bylo ještě lépe, tedy pro *Ginnie* a spol., když se takové hypotéky prodají pryč z rozvahy – může se uvolněné místo použít na nákup dalších (splňujících) hypoték, takže hypotéku může získat víc lidí.

Super!

Jenže ti syčáci splácejí (moc brzo)

Teda skoro. Problém je s tím, jak hypotéky v Americe fungují. Speciálně s tím, že máte takzvané právo „prepay“, tedy kdykoliv hypotéku („předčasně“) splatit – což je mimochodem také jeden z pozůstatků světové hospodářské krize. Většina lidí tohoto práva využívá hlavně pro refinancování. Řekněme, že máte hypotéku na 100 000 USD na 30 let s úrokem 6 %.

Úrokové sazby padnou a podobnou hypotéku můžete teď mít za 4 %. Co udělá Američan? Vezme si novou hypotéku na 4 % a z ní splatí tu starou (a případně penále, i když ve většině případů žádné nebylo). Bohužel to taky znamená, že z pohledu dluhopisu je hypotéka pryč. Investor sice dostane svých 100 000 dolarů zpátky, ale může je investovat jen na nižší úrok (Pamatujete? Úrokové sazby šly dolů, proto náš Američan mohl refinancovat ...).

V takovou chvíli investorům není moc co závidět: čím nižší úrokové sazby, tím větší pravděpodobnost, že dostane zpátky jenom svůj kapitál a investice mu nepřinese kýžený zisk.

Vladimír Ender

Článek bude pokračovat na webu časopisu Mensa: <http://casopis.mensa.cz/>.

Sámo

Tak jako jsou šachy hrou ukazující imagi-nární bitvu, tak můžeme politiku vidět jako hru reálnou. Za dobrého hráče této reálné hry pak lze považovat Sáma.

Sámo byl našim prvním státním představitelem, hlavou našeho prvního státního útvaru, který se po něm nazýval Sámova říše. Byl to také první státní útvar Slovanů. Sámova říše existovala v letech 623 – 658 a rozprostírala se na území dnešní České republiky, východu Německa, západu Slovenska, západu Maďarska, jihozápadu Polska, východu Rakouska a severu Slovinska. Jejím geopolitickým centrem byla pravděpodobně oblast dnešního jiho-východu České republiky – Mikulčice a okolí, tedy pozdější geopolitické centrum našeho druhého státního útvaru, Velké Moravy.

Sámova říše vznikla a upevnila se z odporu proti útlaku ze strany neslovanských etnik, a to Avarů a Francké říše. Avari obývající Potisi a Panonii (tj. dnešní Maďarsko) napadali okolní slovanské obyvatelstvo a ekonomicky na něm parazitovali, což vedlo v roce 623 k povstání Slovanů proti nim. Při tomto povstání zde po-

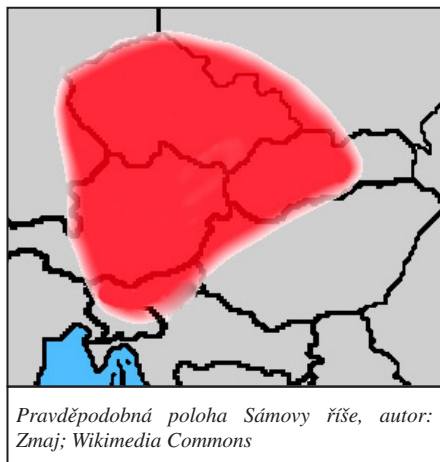
býval francký kupec Sámo se svým doprovodem. Sámo pocházel ze Senonského kraje, byl přirozeně inteligentní vůdčí typ s dobrými ekonomickými a politickými znalostmi. Sámo se svým doprovodem se postavil na stranu Slovanů proti Avarům. V průběhu tohoto boje poznali Slované Sámovy kvality, a proto si ho zvolili za svého představitele.

Slované pod Sámovým velením Avary porazili. Po porážce Avarů byl vytvořen nadkmenový svaz, který byl později nazván Sámovou říší.

V roce 631 vyslal francký král Dagobert svá vojska, aby napadla Sámovu říši. Franc-ká vojska si po porážce Avarů chtěla Slova-ny podmanit, ale Sámova říše byla natolik materiálně silná a vyspělá, že Dagobertovo vojsko porazila v bitvě u hradu Wogastisburgu (leželo pravděpodobně v severozápadních Čechách). Sámovi vojáci

pak v roce 631 vtrhli do Durynska, části Franc-ké říše, a pak své nájezdy v letech 633 – 636 zopakovali.

Sámo pochopil, že Slované potřebují informace z tehdy jim známého světa, proto pod-

Pravděpodobná poloha Sámovy říše, autor: Zmaj; Wikimedia Commons

Provoz internetových služeb pro Mensu ČR a její členy
zajišťuje společnost
PoweredBy, spol. s r. o.

Informujte se na e-mailu
info@poweredby.cz,
jak můžeme pomoci i Vám.
Tel.: +420 775 25 96 33

dpr GRAPHICS

Grafický design
Editace videa
3D modelování a animace
Webdesign
Předtisková příprava

Tel.: +420 773 25 96 33
<http://www.dpr.cz>

poroval obchod. Dnes bychom řekli, že dělal vsřícnou politiku vůči cizím právníkům osobám. Zamezil, vyhnal či jinak se zbavil cizinců, kteří jeho říši neprosplivali nebo jí přímo škodili. Dnes bychom řekli, že zlikvidoval kriminalitu, ale nyní by ho určitě označili za xenofobistu a muže nezvyklého myšlení.

Díky vazbám na obchod byla Sámova říše schopna pohrozit Francké říši (ale i ostatním) v duchu politiky: budete-li znovu dělat potíže, vaši obchodníci budou mít hospodářské ztráty. A to zapříčinilo, že obchodníci Francké říše tlačili na tehdejší francké politiky, aby nechali Sáma a jeho říši na pokoji. Slova-ny tedy nikdo nenapadal, přestože byla Sámova říše územně a i populačně slabší než říše Francká.

Tato Sámova politická koncepce je v mnohém podobná politické koncepci dnešního Švýcarska, Kajmanských ostrovů, Libye, Singapur, Saúdské Arábie, Bahrajnu, Kataru, Ománu, Sjedinených arabských emirátů, Kuvajtu

atd. (Vždyť přece v roce 1990 – 1991 bojoval za Kuvajt, za tento absolutistický emirát s trestem smrti a fyzickými tresty, celý západní demokratický svět, včetně tehdejšího Československa.)

Že byla tato Sámova politická koncepce úspěšná, dokazuje skutečnost, že po roce 636 žila Sámova říše v míru se svými sousedy, a to jak s Avary, tak s Franckou říší, a vytvářela příznivé podmínky pro rozvoj našich předků.

Na odkaz Sáma, tj. jeho myšlenek a činů, navázala Velká Morava, na ni Český stát a v důsledku toho, dovoluji si tvrdit, existuje i dnešní Česká republika, i když dnes některé myšlenky a činy upadly v zapomnění.

Sámo zemřel v roce 658 přirozenou smrtí jako všemi oplakávaný a milovaný státník a jeho říše zanikla. Zbylo po něm 22 synů a 15 dcer, které měl s 12 ženami, protože v plodnosti je věčnost.

Vilém Vácha
redakčně upraveno

Mensa Research Journal

Mensovní nadace pro vzdělání a výzkum (více na merf.mensa.cz) vydává časopis Mensa Research Journal zaměřený na výzkum v oblasti inteligence a nadání. Obsahy jednotlivých vydání naleznete na adrese www.mensafoundation.org/mrj, výtisky je možné zapůjčit u předsedy Mensy ČR (predseda@mensa.cz).

Internet – váš mozek a vaše budoucnost

Geoff Russell, člen australské Mensy, začínal v advokacii, ale později své zaměření kompletně změnil a teď se věnuje světu informačních technologií, psaní a získávání finančních prostředků pro bádání své ženy. Zajímá by ho váš názor na následující téma.

S mou ženou jsme byli o našem výročí při západu slunce na romantické pláži v Queenslandu, když se na mě dlouze podívala a řekla: „Možná budeme moci poprvé studovat posun v evolučním vývoji lidstva způsobený internetem.“ Ano, tak romantický pár jsme!

Ted, o více než dekádu později, je moje žena v rané fázi doktorského studia tohoto tématu. Za tuto dobu jsme získali zajímavé informace a vědomosti, jež nás přinutily změnit mnoho našich názorů.

Zpočátku se zdálo celkem jasné, že bohatší nabídka informací musí být nevyhnutelně lidem ku prospěchu. Strčte však Alexandrijskou knihovnu před tvář milionů Homerů Simpsonů...

Politici a pedagogové věří modernímu trendu, že jakýkoliv pokrok je dobrý. Dejme tedy

stolní počítač do každé školní lavice. Doufají, že uvidí zrychlení výuky a procesu učení, více vzájemných mezilidských interakcí a rozšíření prostor pro osobní a obchodní příležitosti.

Pamatujete si na všechny ten počáteční humbuk kolem internetu? Krach dot comu a ekonomická krize v roce 2008 nám ukázaly, že jsme nevynalezli „novou ekonomiku“, v níž by bylo možné se dlouhodobě vzepřít zákonům přírody a zdravého rozumu.

Na druhou stranu výzkum opravdu potvrzuje nějaký přínos, přesto však nepříjemná realita kazí krásnou teorii. S tím, jak lidé začali na internet nahlížet realističtěji, začaly vycházet najevo některé nepříjemné vlastnosti internetu.

Pochopení a využití většiny věcí, které mají v životě nějaký smysl, vyžaduje úsilí a námahu. Vzdělávání po staletí vyžadovalo vlastní disciplínu a soustředění. Když jste však online a děláte několik věcí najednou, je vaše pozornost rozptýlena a nejste plně soustředění, což má své nevýhody.

Ťukáním do klávesnice obědíte používání mozkových závitů a další přínosy plynoucí vašemu mozku z ovládnutí rukopisu. Máme tu tedy první generaci, která bude postrádat dovednost považovanou vždy mezi vzdělanými lidmi za nezbytnou? Při pozorování pornografických materiálů nebo při hazardních hrách dochází k chemickým a neurologickým změnám. Žádná předchozí společnost neměla tak masovou možnost levného uspokojení. A co příští generace potenciálních matek a otců, jejichž mozky a myšlení bude ovlivněno nerealistickými očekáváními? Mohla by to být předzvěst našeho vlastního nezvladatelného demografického vývoje. Budou dospívat nové generace, které budou očekávat snadné naplnění svých potřeb a nebudou ochotny tolero-

vat sebemenší pocit frustrace plynoucí z jejich neuspokojení. A hádejte, kdo bude rozhodovat o našich penězích...

Uvědomte si, co se stane mladému rozvíjejícímu se mozku, když začne dostávat nepříjemné lekce příliš brzy a často. Dřív jste museli být dospělí, než jste mohli začít objevovat stinné stránky života, jako jsou finanční podvody a sprostí sousedé.

Mnoho lidí tvrdí, že Facebook zlepšuje vzájemné interakce, což je pozitivní. Zvažte však, co by se stalo, kdyby Facebook nahradil vzájemné hluboké vztahy povrchními známostmi. Po staletí sloužilo přátelství jako obrana proti zlým časům; v dobrých časech přátele tolik nepotřebujete. Přijdou k vám však vaši přátelé z Facebooku, až je budete potřebovat nejvíce? Udělali pro vás velice málo a újma z toho, že si vás odstraní ze seznamu přátel, je nepodstatná.

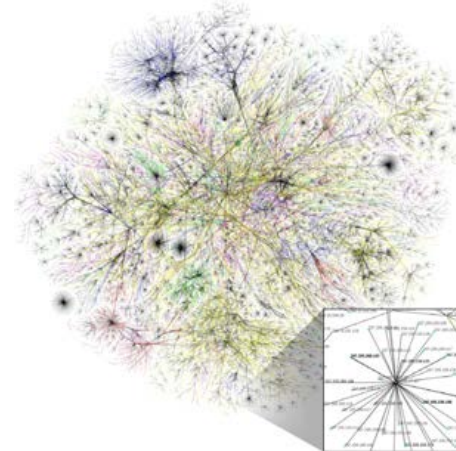
Jestliže naše chování na síti ochromuje naši schopnost navazování vztahů s lidmi, jak se tedy budeme v budoucnu poznávat? Počkejte jen pár let, než soudnictví bude muset čelit zmateným dětem, destruktivnímu společenskému chování a nefunkčním komunitám. Dožijeme se tak doby, kdy budou staří lidé říkat: „Chovávali jsme se k sobě navzájem tak civilně, ne jako dnes.“ Vlastně počkejte. Někteří mí vrstevníci to říkají již dnes. Žijeme v opravdu zajímavé době.

I když kvůli novým technologiím čelíme masivní trivializaci společnosti, ty samé nástroje nám nabízejí možnosti vzepřít se trendům. Zvažme tři následující aspekty:

Nedávné studie mozkových funkcí nám ukazují, že jsme každý den přeprogramováni našimi činy a myšlenkami. Jestliže tedy děláte stále to samé, váš mozek stagnuje. Zajistěte mu však nějaký nový podnět a mozek se přeprogramuje, často na vyšší úrovni.

Altruismus a velkorysost chytají v kyberprostoru druhý dech. Lidé věnují svůj čas a ostatní své zdroje všem možným druhům aktivit od banálních až po zcela nevšední. Díky snižování vstupních nákladů se lidé zvedají od televize a místo pasivní konzumace se radši aktivně zapojují.

Grafické znázornění části internetu,
autor: The Opte Project; Wikimedia Commons

Rozhodování

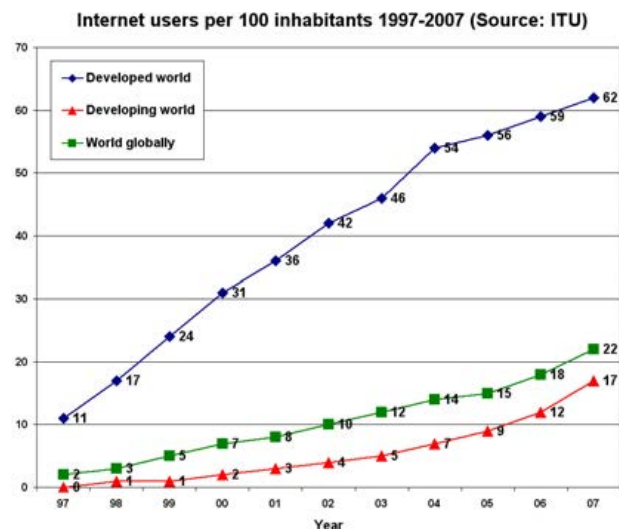
Rozhodování je proces, při kterém dochází k přeměně znalostí na reálný výstup. Náš úspěch, jak na individuální, tak na celospolečenské úrovni, závisí na dobrých mikro a makro rozhodnutích. Praktické rozhodování vyžaduje řadu dovedností. Porovnáváme náklady a výnosy, vycházíme ze získaných zkušeností, seřazujeme své priority, zaměstnáváme paměť a svoji myšlenkové procesy pak pověřujeme vykonáváním například tohoto rozhodnutí: „Dám si to s hranolkou.“ Tento proces může trvat od 0,3 do 3 sekund – ano, někomu byl přidělen grant, aby to mohl změřit.

Stovky vedlejších rozhodnutí uděláme každý den. V momentě rozhodování vstupují do hry pozornost, motivace a hodnocení výnosů. Prvním rozhodnutím ke zkvalitnění života by mohlo být omezení používání internetu.

Okamžitým důsledkem tohoto výzkumu pro můj vlastní život je, že v několika milisekundách vím, kdy říct: „Ano, miláčku!“ Mnoho let jsem to říkal staromódním způsobem, ale teď vím, že za sebou mám vědu.

Z originálu **The Internet, Your Brain and Your Future**, Geoff Russell;
Mensa International Journal, červenec 2011, číslo 550 přeložil Michal Bradáč

Růst počtu uživatelů internetu v letech 1997 – 2007, autor: Kozuch; Wikimedia Commons

Požehnané šílenství

„Tvořivost je definována jako vytváření něčeho nového a hodnotného, zatímco šílenství je popisováno jako sebedestruktivní chování odchylující se od normy.“ Jak se tedy mohou tyto dva projevy setkat a splynout v jediné osobě? Před třemi lety jsem napsal pro časopis Mensa International článek s názvem „Tvůrčí génius anebo psychopat?“ Od té doby jsem se při studiu tvořivosti a pojetí inteligence mnohé dozvěděl a bude mi potěšením se o část z toho podělit i s vámi.

Henry Moore – Ležící postava; zdroj: Andrew D.; Wikimedia Commons

Ve vědeckých kruzích je všeobecně rozšířeno přesvědčení, že tvořiví lidé mají nízkou úroveň filtrování podnětů. Podle nejčastější definice jim chybí „nevědomá schopnost ignorovat podněty, které jsou podle dosavadní zkušenosti nepodstatné pro jejich potřeby“. Filtrování podnětů je pro tvořivého jedince stejně důležité jako jeho sklon k fantazírování. Je také skutečně klíčovým faktorem při definování tvořivého jedince. Osoby stížené některým z mnoha typů duševních poruch jsou totiž také náchylné k fantazírování a vykazují nižší úroveň filtrování podnětů.

Mohl by tedy existovat nějaký biologický základ společný pro tvořivost a duševní choroby? Psychologové z univerzity v Torontu a z Harvardské univerzity odhalili jednu z biologických složek tvořivosti. Tvrdí, že mozky tvořivých lidí jsou ve srovnání s jejich netvůrčími protějšky otevřenější vůči podnětům z okolního prostředí. Netvůrčí jedinec tyto informace ignoruje díky vysoké úrovni filtrace podnětů. Společný výzkum vědeckých týmů z obou zmíněných univerzit prokázal za použití psychotestů, že tvořiví lidé měli nízkou úroveň filtrování podnětů, zatímco netvůrčí jedinci zařazení do výzkumu vykazovali vysokou úroveň filtrování podnětů. Tvořiví jedinci byli více naladěni na příjem vnějších podnětů a tyto informace získané ze svého okolí soustavně používali. Profesor psychologie Jordan Peterson z univerzity v Torontu konstatuje: „Normální člověk si předmět zařadí a zapomene na něj, i když je ten objekt mnohem složitější a zajímavější, než si myslí. Naproti tomu tvořivý člověk je vždy otevřený novým

možnostem.“

Otevřenost vůči vnějším podnětům může vést k originalitě, zejména ve spojení s vysokým IQ. V minulosti vědci spojovali neschopnost vytěšňovat podněty pouze s psychózou. Měli za to, že pouze psychotický jedinec vykazuje nízkou úroveň filtrování podnětů. Jonathon S. Byrd z rochesterského technologického institutu shrnul své závěry takto: „... znaky příznačné pro tvořivost a znaky typické pro psychózu vykazují silnou kladnou závislost.“ [Pozn. překladatele: kladná závislost dvou veličin znamená, že pokud roste jedna z nich, roste i druhá.]

Shelley Carsonová, učitelka psychologie a hlavní autorka společné studie univerzity v Torontu a Harvardské univerzity z roku 2003, poznamenala: „Vědci si už dlouho kladou otázku, proč se šílenství zdá být spojené s tvořivostí. Zdá se, že nízká úroveň filtrování podnětů a mimořádná pružnost myšlení může pravděpodobně u někoho za jistých podmínek vyvolat náchylnost k duševní chorobě, zatímco u jiného podpoří jeho tvůrčí schopnosti.“

Člověk, který prožívá schizofrenní odtržení od reality, může mít pocity hlubokého vhledu, mystických vědomostí anebo jiné podobné zážitky. Když k tomu dojde, filtrování podnětů fakticky vymizí a nastanou biochemické změny. Úroveň filtrování podnětů a náchylnost k fantazírování jsou dva rysy, které mají psychotičtí i tvořiví jedinci společné.

A vyskytují se vždy ruku v ruce! Filtrování podnětů, určitá úroveň inteligence a sklony k fantazírování vstupují do teoretických úvah o tom, jak jsou tvořivost a psychóza vzájemně propojeny.

Sluchové a zrakové halucinace jsou obecně příznačné pro lidi s bohatou fantazií, nejen pro schizofreniky a osoby s maniodepresivní poruchou. Někteří badatelé se shodují, že spojení mezi geniálními jedinci a malým procentem schizofreniků je soustředěno na jednom genu označovaném DARPP-32 (fosfoprotein regulovaný dopaminem a cyklickým adenosinmonofosfátem), který funguje jako přenašeč nervových signálů a propojuje genialitu s šílenstvím. Tři čtvrtiny osob v každé populaci jsou nositeli takové verze genu DARPP, která zvyšuje myšlenkovou aktivitu mozku tím, že zlepšuje proces zpracování informací v oblasti mozku nazývané prefrontální kortex. Koordinuje totiž myšlenky a činy. Dr. Daniel Weinberger z Institutu pro duševní zdraví (USA) je přesvědčen, že gen DARPP se při vážné atace schizofrenie stává naopak překážkou.

Jak u schizofrenie, tak u bipolární afektivní poruchy se kreativita může zvrtnout a přivodit tragické následky. To byl také případ Sylvie Plathové, nadané básničky trpící bipolární poruchou. Prožila poněkud chaotický život, který

sama předčasně ukončila v roce 1963 ve věku 30 let. Vincent van Gogh spáchal sebevraždu ve 37 letech. Vyskytly se domněnky, že také on trpěl bipolární poruchou. Britský ministerský předseda Winston Churchill se rovněž potýkal s maniodepresivitou. Básník beatnické generace Jack Kerouac i nositel Nobelovy ceny, ekonom a matematik John Forbes Nash spadali pod diagnózu schizofrenie. Nikdo však nepochybuje o genialitě těchto lidí.

Lehce manická nálada a halucinace mohou vyvolat originální myšlenkové procesy a dokonce zvýšit hodnoty IQ. Lehká forma paranoie a mírná deprese zase zaručují výstřednost v myšlení i jednání. Mohou také sloužit jako účinné prostředky k dosažení velkých tvůrčích výkonů. Staří Řekové věřili, že tvůrčí inspiraci (afflatus) lze dosáhnout ve změněném stavu mysli.

Taková tvůrčí inspirace je obvykle nazývána „požehnaným šílenstvím“. Tvořivý mozek a některé patologické mozky mají sklon používat stejné vzorce poznávání. Když se velmi vysoká inteligence a nízká úroveň filtrování podnětů spojí v jedné osobě – můžeme se dočkat překvapení!

Z originálu *Divine Madness*,
Thomas Hally, tjh@thomas-hally.com,
Mensa International Journal, srpen 2011,
číslo 551 přeložila Hana Erbošová

**Sdílejte své zkušenosti
Publikujte své články**

Motiv8.cz

Práce - Lidé - Souvislosti

www.motiv8.cz

Hledáme autory, kteří by měli zájem připravovat články do rubriky Věda.

S dotazy a návrhy se, prosím, obraťte na redakci: redakce@mensa.cz.

Neurony krys vystavených nedostatku spánku tlučou špačky

Nová studie na krysách vnáší světlo do toho, jak životní styl s nedostatkem spánku může narušit fungování lidského těla, aniž by si to člověk uvědomil. Čím větší nedostatek spánku krysy mají, tím častěji některé z jejich neuronů vypnou – s následným poklesem výkonu. Vědci z Národního institutu zdraví objevili, že i když jsou zvířata vzhůru a jsou aktivní, některé skupiny neuronů v části mozku, kde dochází k myšlení (tedy v kůře), krátce usínají. „Takové unavené neurony v bdělém mozku mohou být u lidí zodpovědné za poruchy pozornosti, špatné úsudky, náchylnost k chybám a vznětlivost, což míváme, když jsme nevyspalí, i když se ještě zvlášť ospalí necítíme,“ vysvětluje Giulio Tononi, M.D., Ph.D., z University of Wisconsin-Madison. „Překvapivě v mozku s nedostatkem spánku se skupiny neuronů vypínají v jedné části kůry, ale v jiné ne, a nebo dokonce v části jedné oblasti ano a v druhé ne.“ Tononi s kolegy píše o svých pozorováních online v časopisu Nature z 28. dubna 2011. Předchozí studie poukazovaly na taková lokální zdímnutí s prodlouženým bděním. Málo se však vědělo, jak se může měnit příslušná neuronová aktivita. Aby zjistili více, udržovali výzkumníci krysy několik hodin v bdělém stavu a sledovali elektrickou aktivitu na různých místech kůry. Dali jim do klecí nové objekty – barevné míče, krabičky, trubičky a voňavý hnízdní materiál od jiných krys. Čím byly krysy ospalejší, tím víc skupin neuronů v kůře se vypínalo, zřejmě náhodně, na různých místech. Elektrické profi-

ly těchto unavených neuronů se podobaly těm, které měly neurony v kůře během NREM nebo ve spánku s pomalými vlnami. Avšak celkový EEG krys (měření elektrické aktivity mozku na temeni) potvrdilo, stejně jako jejich chování, že jsou vzhůru. Takže neuronová únava se liší od zřejmějšího mikrosopánku – tři až patnáctisekundové výpadky se zavřením očí a EEG jako ve spánku, s nímž se někdy setkáváme při prodloužené bdělosti. Je to podobnější místním výpadkům pozorovaným u některých forem epilepsie, upozorňují výzkumníci. I když je to prchavé, unavené neurony opravdu ovlivňují výkonnost. Když se neurony v kůře pro pohyb vypnuly zlomek sekundy před tím, než se krysa pokusila dosáhnout na cukrovou kuličku, snížilo to pravděpodobnost úspěchu o 37,5 %. A celkový počet těchto chyb s prodlouženou bdělostí významně stoupal. To naznačuje, že unavené neurony, a s tím související vzestup aktivity pomalých vln, mohou přispět k odpovědnosti za zhoršený výkon lidí s nedostatkem spánku, kteří se mohou zdát chováním i subjektivně jako bdělí.

Skupinky neuronů, které se vypínají s dlouhým bděním, jsou v mnohém zrcadlem progresivních změn, které nastávají během regeneračního spánku následujícího po období nedostatku spánku. Podle Tononiho obojí slouží k zachování rovnováhy – části kompenzačních mechanismů, které regulují potřebu spánku. Právě tak jako nedostatek spánku způsobuje v celém mozku stav nestability, může také způsobit

místní nestabilitu kůry, pravděpodobně vyčerpáním hladiny chemických přenašečů v mozku. Tak mohou unavené neurony vypnout jako součást úsporného nebo obnovujícího procesu pro přetížené neuronové spoje.

„Výzkum ukazuje, že nedostatek spánku v dospívání může mít nepříznivé citové a poznávací následky, které mohou ovlivnit vývoj mozku,“ poznamenal ředitel NIMH Thomas R. Insel, M.D. „Širší linie studií, ke které tohle patří, částečně uvažuje o změnách ve vzorcích spánku rozvíjejícího se mozku jako o možném ukazateli zdraví neurálních spojů, který může začít upadat během kritického přechodu z dětství k dospívání.“

Reference

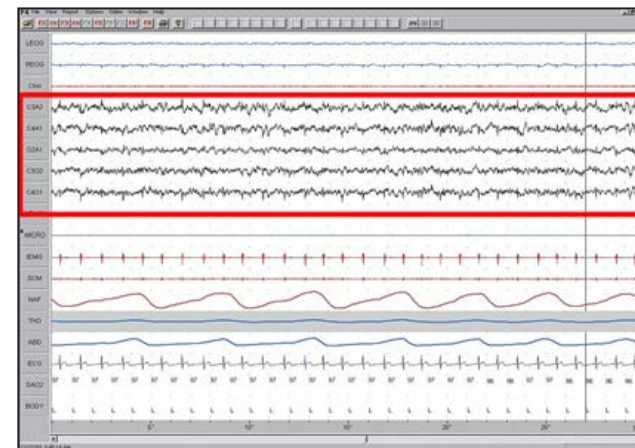
Local sleep in awake rats. Vyazovskiy VV, Olcese U, Hanlon EC, Nir Y, Cirelli C, Tononi G. Nature. 2011 April 28. http://www.eurekalert.org/pub_releases/2011-04/niom-tn042711.php

K tématu spánku se můžete podívat také tady:

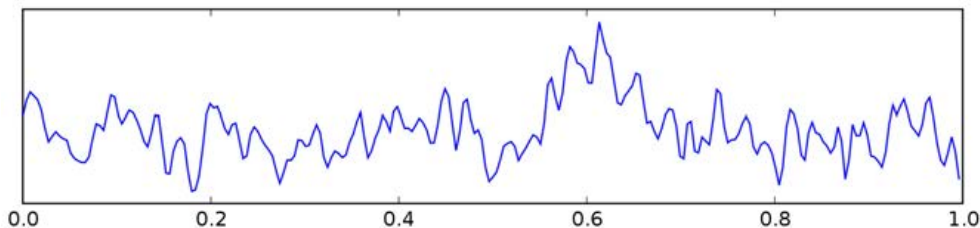
http://www.rozhlas.cz/leonardo/priroda/_zprava/pstros-spi-jako-ptakopysk—940797 (pozn. překl.)

Z originálu Tired Neurons Caught Nodding off in Sleep-deprived Rats; Mensa International Journal, srpen 2011, číslo 551 přeložila Jitka Nováková

Záznam EEG spícího člověka, autor: S. Jähnichen; Wikimedia Commons

Jedna sekunda signálu EEG, autor: Hugo Gamboa; Wikimedia Commons

Omluva

U článku *Projekt SCICOM* autorky Ing. Bc. Elišky Anny Kubičkové, který vyšel v časopise Mensa 4/2011 (srpen) na stranách 28 a 29, nedopatřením vypadlo podstatné upozornění, že byl redakcí časopisu výrazně upraven. Původní verzi článku v plném a původním znění naleznete na adrese: http://casopis.mensa.cz/veda/projekt_scicom.html, autorce se za vzniklé nedopatření omlouváme.

Tomáš Kubeš
redakce@mensa.cz

Advokátní kancelář
JUDr. D. Kaňáková
a partneři

Rozvody – děti – výživné – úprava styku
vypořádání majetku – dědictví
smlouvy kupní i nájemní

Praha 1, Bolzanova 1615/1, 110 00
224 267 396, 602 414 550
info@akkovarova.cz
www.akkovarova.cz

Působnost na území celé ČR!

Celkové pořadí účastníků a výsledky soutěží

Jméno	Družstvo	Účast	Bodů / 5	Bodů celkem	Družstva	Latina / 49	Znáání neznámí / 51	SlG Informace / 51	Hudební test / 51	MovieMania / 30	Pohádky / 57	S. King / 22	Nobelova cena / 30	Poznávání / 21	Aromaterapie / 26	Rozvíčka / 26
1	Heřmanová Marta	štajgři	10	255,5	338	59	47,5	49	51	49	30,5	30	5	7,5	9,5	
2	Mazal Petr	štajgři	8	250,5	335	59	43,5	51	37	45	52	27,5				20
3	Havlová Dana	haviři	8	238	288	70	27,5	42,5	39	32	20,5	54,5		2		
4	Kotková Karla	boraci	10	230	330,5	49	49	42,5	30	50	29	39,5	4	27,5	10	
5	Tydrichová Magdaléna	haviři	11	225,5	275	70	31,5	10,5	13	47	2,5	57	1,5	16	6	20
6	Čuprová Michaela	haviři	12	222	330,5	70	45	25	9	22,5	8,5	54,5	17,5	27,5	10	21
7	Beran Pavel	boraci	8	208	280,5	49	25	45	29	39	27,5	46				20
8	Hřebíčková Jana	haviři	9	207,5	290	70	39	31,5	42	20	23,5	24	15		25	
9	Markesova Jitka	bulači	8	202,5	264	39	35	31,5	38	41,5	49	10				20
10	Kotek Jan	haviři	10	200,5	268	70	34	18	35	34,5	18	27	4	23	4,5	
11	Dřevíkovská Barbora	štajgři	8	199	253,5	59	19,5	45	24	43,5	27,5	18			17	
12	Cibulková Marie	štajgři	6	191	203,5	59	12,5	45	26	30,5	30,5					
13	Bohatý David	haviři	11	189	264	70	27,5	14,5	6	22,5	4,5	49	13	20	17	20
14	Malina Vladimír	narážeci	8	180	206	28	15,5	27,5	45	38	41,5				1	9,5
15	Kubeš Tomáš	narážeci	8	174	215,5	28	31,5	2	44	37	33,5		20		19,5	
16	Valenta Pavel	štajgři	4	173	173	59		22,5		48	43,5					
17	Blumensteinová Dana	boraci	5	171,5	171,5	49			41,5	25,5	46					9,5
17	Grepel Jaroslav	bulači	7	171,5	194	39		47,5	41	29	12		10,5	15		
17	Kubánková Marta	bulači	11	171,5	240,5	39	19,5	37,5	33	25,5	6	36,5	2	17	22	2,5
20	Daněk Vlastik	haviři	8	171	209	70	39	20,5	15	20,5	21	10				
21	Chocenský Ivan	štajgři	11	167,5	225,5	59	23,5	50	5	14,5	20,5	12	13	4	14	10
22	Heřmanová Věra	narážeci	10	162	196,5	28	39	31,5	36	27,5	2,5		16	1	12,5	2,5
23	Martišek Karel	štajgři	5	161,5	161,5	59	31,5	28					23	20		
23	Širová Kateřina	štajgři	12	161,5	250,5	59	15,5	25	14	16,5	16,5	43,5	17,5	10,5	8,5	14,5
25	Berčíková Iva	narážeci	5	158,5	158,5	28			49	41,5	27,5				12,5	
26	Frankl Ladislav	chachaři	8	157,5	188	17	31,5	37,5	48	23,5	12	8	10,5			
26	Poková Michaela	bulači	11	157,5	204	39	39	8	4	18,5	12	36,5	1,5	23		2,5
28	Pániková Zdenka	bulači	9	151,5	184,5	39	15,5	31,5	43	22,5	8,5	5			10	9,5
29	Vopálková Eva	vrátkaři	9	151	199,5	6		37,5	27	40	25,5	18	21	16	8,5	
30	Pelikánová Petra	vrátkaři	6	149,5	155,5	6	47,5	41	32						19,5	9,5
31	Roreitnerová Mila	narážeci	6	147	156	28	9	37,5	25	34,5		22				
31	Vit Ondřej	vrátkaři	7	147	160	6		37,5		51	20,5		13	25	7	
31	Zvěřelíková Milena	narážeci	6	147	149,5	28	19,5			22,5		51			26	2,5
34	Vilková Renata	haviři	4	143	143	70		20,5		34,5		18				
35	Blumenstein Tomáš	boraci	4	142,5	142,5	49		31,5	50		12					
36	Vilková Charlotte	narážeci	9	142	154	28	6	2	2	27,5		53	2		24	9,5
37	Zavadil Jarek	vrátkaři	5	141,5	141,5	6			46	30	39,5	20				
38	Šnajdrová Lenka	boraci	4	139,5	139,5	49	46	22,5	22							
39	Havel Radim	haviři	3	136,5	136,5	70				49	17,5					
40	Havel Vladan	štajgři	3	132,5	132,5	59				56	17,5					
41	Kudláková Alena	boraci	5	130	130	49				43,5	15		20		2,5	
41	Šimková Zuzana	chachaři	9	130	152,5	17	27,5	25	46	14,5	12	1		2	7,5	
43	Roreitnerová Daniela	chachaři	9	129,5	165,5	17	27,5		17	34,5	4,5	33,5	10,5	4	17	
44	Šmach Jiří	haviři	9	128	147	70	12,5	4,5	16	9,5	1	7,5		6		20
45	Terber Pavel	chachaři	5	124,5	124,5	17	15,5		20		46					26
46	Kalus Cestmír		5	121	121			47,5	47	16,5		4	6			
47	Heřmanová Hana	narážeci	11	119	172,5	28	23,5	8	19	25,5	12	7,5	7	16	3	23
48	Kubánek Josef	9	114,5	131,5	39	9	10,5	1	7	36,5					19	9,5
49	Hellerová Věra	boraci	6	114	120	49	9		23	13	6					20
50	Čavojská Magdaléna	vrátkaři	9	112,5	151	6	22	37,5	18	18,5	16,5		6	12	14,5	
51	Svoboda Kristian	haviři	2	109	109	70	39									
52	Kutálek Vladimír	narážeci	6	107	109	28	3	12	40	2		24				
53	Čavojský Vojtěch	chachaři	8	106,5	130	17	3	14,5	31	12	8,5	24				20
54	Čavojský Petr	chachaři	7	105	119	17	3		34	11			16	18		20
55	Švachouček Vít	bulači	4	104	104	39	43,5				12					9,5

Výsledky naleznete také na:
<http://www.mensa.cz/volny-cas/>
celostatni-setkani/vysledky/

Jméno	Družstvo	Účast	Bodů / 5	Bodů celkem	Družstva	Latina / 49	Znáání neznámí / 51	SlG Informace / 51	Hudební test / 51	MovieMania / 30	Pohádky / 57	S. King / 22	Nobelova cena / 30	Poznávání / 21	Aromaterapie / 26	Rozvíčka / 26
56	Lounek Michal	bulači	7	102,5	116,5	39	9	14,5	12	5		27	10			
57	Kubánek Jan	bulači	3	96,5	96,5	39					36,5					
58	Jebáček Jan	vrátkaři	9	93,5	112,5	6	39	18	10	1	2,5		10,5	16		9,5
59	Hladík Martin	narážeci	4	83,5	83,5	28			30,5	14,5			10,5			
60	Mičica Petr	bulači	7	76	84	39	5	6	7	3	18	6				
61	Duraj Martin	boraci	2	68,5	68,5	49	19,5									
62	Poláková Zuzana	vrátkaři	5	64	64	6	39	4,5		6	8,5					
63	Rak Jiří	vrátkaři	7	61,5	67	6	1		8	14,5	27			6	4,5	
64	Hubálek Štěpán	štajgři	2	61	61	59		2								
65	Greplová Henrieta	bulači	3	60	60	39			3		18					
66	Valentová Eliška	štajgři	1	59	59	59										
67	Kammová Jana	vrátkaři	4	58,5	58,5	6		27,5	21	4						
68	Berčíková Adéla	chachaři	2	47,5	47,5	17					30,5					
69	Hubálek Ondřej	chachaři	3	42,5	42,5	17		14,5	11							
70	Votrúbová Jana	narážeci	3	40	40	28			9,5		2,5					
71	Pacholik Aleš	chachaři	3	39	39	17		18			4					
72	Frýbort Michal	vrátkaři	2	36,5	36,5	6					30,5					
73	Vilková Jiřina	chachaři	3	35	35	17	9				9					
74	Havel Martin		2	33	33							22		11		
75	Kalusová Hana		1	31,5	31,5			31,5								
76	Hubálková Dana	vrátkaři	3	22	22	6		8								
77	Polák Petr	chachaři	1	17	17	17										
78	Blumensteinová Hana		1	2,5	2,5											2,5

Lyngvystycke okenko

Jak v jedné ze svých písniček zpívá Jaromír Nohavica, „Ostrava je region razovity“. Do tajů ostravštiny nás ve své přednášce zasvětil Ladislav Adamec, který hned v úvodu upozornil na fakt, že akademická knihovna kongresu USA uznává slezštinu jako samostatný jazyk. Lado, pokud budeme někdy v časopise potřebovat konzultaci erudovaného lingvisty, s důvěrou se na Tebe obrátíme! Dověděli jsme se, proč Ostravané mluví tak „kratce“ – protože mají málo času. Ostravština je haviřský a dělnický jazyk a obsahuje velký počet nadávek, protože když se na člověka sype uhelný prach, tak nemluví hezky. Na Těšínsku existují tři verze písmena „š“, podle jiných pramenů je jich až sedmnáct. Platí poučka „čím severozápadněji, tím tvrději se na i nahlíží“. Zaznělo i několik příkladů vět, od nejkratší „Un i“ (v češtině On ji) až po del-

ší ukázky „Tyzje zas chuj jak lampa“ anebo „Si fajná po pysku jak ku**a, dževucho“. Ku**a je zdůrazňovací slovo, v případě potřeby užívané na začátku i na konci sdělení, tzv. orámování. Ř je v ostravštině tvrdá souhláska – přytel, přývoz, předložka v je nahrazovaná f. Chodí se „do masařa“ (k řezníkovi). Je**t, ku**it a s**at jsou univerzální slovesa a podle kontextu se pozná, o co jde. (Člověk nemá čas hledat správné synonymum, tak tam je**e něco z toho.) Zdraví se kromě Ahoj i Čus. „Di do Ryma“ je poslední slušná směrová nadávka.

Na závěr hádanka pro znalce – Co je slezská káva? Káva s rumem dolévaná rumem!

Na základě přednášky **Ladislava Adamce**
připravila **Zuzana Šimková**
cenzurováno mravnostní polici

Všechna čísla časopisu Mensa počínaje nultým z dubna 1990 naleznete na intranetu: <https://intranet.mensa.cz/>.

Pozdravujeme z Čeladné

Podzimní celostátní setkání v Čeladné ve znamení perfektní organizace

Skončilo podzimní celostátní setkání v Čeladné a bylo jedním slovem super! Část organizačního týmu se minulý rok v létě zapojila do organizace mezinárodního setkání v Praze, kterého se zúčastnilo 450 mensanů, a podzimní setkání české Mensy pojali také ve skvělém organizačním garde. Všechno šlapalo jako hodinky. Organizátoři zajistili tolik exkurzí, návštěv zajímavých míst v okolí, her a soutěží, že jediným způsobem, jak všechno stihnout, bylo rozkřájet se.

Mnozí z nás využili volné středy a přijeli již v úterý večer, ve středu se pak uskutečnil historicky první den mensovních dobrovolníků, kde jsme v jednotlivých blocích diskutovali na mensovní témata, např. nadané děti, Logická olympiáda, místní a zájmové skupiny, časopis, vítání nových členů a další. Někteří z nás pak vyslechli přednášku prof. Viléma Nováka o fuzzy logice, jiní ani na dohled ani na dostřel zakládali SIG nepřátel matematiky. :-) Odpoledne následovalo Scrabble s překvapením, které se do poslední chvíle povedlo utajit, a bylo fakt parádní – Scrabble a jiné písmenkové hry si s námi přijel zahrát a naučit nás Jaromír Nohavica, který aktivně působí v České asociaci Scrabble! Když vyskládal na tabuli zvukomalebné slovo „nenakapalo“ a neobvyklé „nerudé“, „trudem“, konečně jsem zjistila, kde bere inspiraci pro nádherné texty svých písní. Až do konce návštěvy jsme čekali, jestli Jaromír Nohavica zazpívá, ale má koncertní přestávku, takže se nám toto přání nesplnilo. I tak jsme byli moc vděční organizátorům, že nám setkání s Jarkem Nohavicou umožnili (nápad i realizace byla Hanky Studenské).

Večer jsme ještě dostali první lekci ostravtíny od Ladi Adamce (hlavním bodům velmi poučné přednášky se samostatně věnujeme v lingvistickém okénku).

Ve čtvrtek jsme se rozprchlí na exkurze – hrad Hukvaldy, elektrárna Třebovice, Dolní oblast Vítkovic a černouhelné doly, Tatra Kopřivnice, halda Ema v Ostravě, šikmý kostel v Karviné, Lašská naučná stezka se Štramberskou trúbou ... Myslíte, že se to dá stihnout v jeden den? Dá! Organizátoři předem upozornili, které akce navazují a které se časově vylučují, a vydali přesné instrukce k přesunům, takže se neztratil vůbec nikdo!

V pátek jsme v rychlém sledu pokračovali – exkurze do Hyundai v Nošovicích, přehrada Morávka, pivovar Radegast, včelařské muzeum v Chlebovicích ... A stejně jako večer předtím jsme svoje síly změřili v individuálních soutěžích.

V sobotu jsme zvládli bojovku a týmové soutěže, abychom v neděli zjistili, jak se kterému družstvu dařilo, a ti nejšikovnější se těšili z hezkých cen. Všichni jsme se bavili módní přehlídkou mensovních triček a vystoupením šermířů.

*A kdo pro nás skvěle připravené setkání pořádá? Mensanky a mensané, kteří se setkávají v ostravské místní skupině, jmenovitě **Hanka Studenská, Hanka Kalusová, Česťa Kalus, Petr Vantuch, Renáta Zelinová a Lada Adamec**. Poprosily jsme tedy Hanku Kalusovou a Hanku Studenskou, aby nám prozradily něco ze zákulisí příprav celomensovního setkání a poradily i dalším organizátorům obdobných akcí.*

Kdy jste začali setkání připravovat?

Hanka Kalusová: Před rokem, když jsme se dozvěděli, že ho budeme pořádat. Začali jsme sháněním ubytování, které jsme vybrali jednoznačně v Palkovických Hůrkách. Tam to bylo báječné, ale nakonec nám pobyt odřekli.

Hanka Studenská: První myšlenku jsem měla v hlavě ještě před tím, než jsme začali setkání připravovat, ještě před tím, než se hlasovalo. A původně jsme chtěli jaro 2011. Když jsme ho nevyhráli, myšlenky jsem si posunula, a když už jsme věděli, že budeme pořádat, došlo ke konkrétní realizaci nápadů.

Proč padla volba zrovna na Čeladnou?

Hanka Kalusová: Čeladná je náhradní lokalita, ale na druhé straně v republice mnohem známější, a tak jsme se nesetkali s otázkou: „Kde to setkání, proboha, bude?“ Je to tady

dobře dostupné místo v horách a je blízko zajímavostem na exkurze.

Hanka Studenská: Chtěli jsme Moravskoslezský kraj a Beskydy ukázat lidem, že Moravskoslezský kraj je nejkrásnější místo na světě!

To se vám určitě povedlo! Co bylo na organizaci setkání nejtěžší?

Hanka Kalusová: Nic nebylo těžké, ale všechno vyžadovalo hodně času, kterého se nedostává.

Hanka Studenská: Všechno chtělo spoustu času. Všechno se dá, ale vázne to na tom, že den má 24 hodin, hodně z toho strávíš v práci a chvíli chceš spát.

Který z bodů programu bylo nejnáročnější zajistit?

Hanka Studenská: Návštěvu Jaromíra Nohavici – to jsem si vymyslela ve chvíli

Organizátoři, zleva: Renáta Zelinová, Hanka Kalusová s Tomáškem, Petr Vantuch, Hanka Studenská, Lada Adamec a Čestmír Kalus, foto: Jiřina Vlková

Přihlaste své známé na testování inteligence! Informace a přihlášku naleznete na <http://testovani.mensa.cz/>.

li, kdy jsem se rozhodla pořádat setkání tady – a chtěli jsme zrovna jeho. Byla jsem sama zvědavá, jestli to vyjde, anebo nevyjde, byla to sázka do loterie – a jsem moc ráda, že to vyšlo!

My jsme také moc rádi! :-) Jak jste v organizačním týmu všechno stíhali, jak jste si rozdělili práci?

Hanka Kalusová:

Hanka rozdělila a my jsme dělali. :) V programu jsme se míchali všichni ve všem. Jediné, do čeho jsme se nemíchali, byla bojovka a ostravština, které kompletně připravil Laďa.

Hanka Studenská: Veškeré finance jsem přenechala Hance Kalusové, bojovku Laďovi Adamcovi a o zbytek jsme se rozdělili, každý dělal část každé věci.

Kde jste brali inspiraci?

Hanka Kalusová: Inspirace bylo hodně, protože v Moravskoslezském kraji nebylo setkání spoustu let. Potřebovali bychom uspořádat ještě asi tři setkání, abychom mohli všechny nápady realizovat.

Jak se dá skloubit příprava celostátního setkání, Logické olympiády a práce sekretářky se starostí o miminko?

Hanka Kalusová: Na to je jednoznačná odpověď: těžce. Chce to hodně pomocníků – tatínek, babičky, dědečkové. Pracuji hodně přes noc, abych na to měla klid.

Co je podle vašeho mínění největším benefitem mensovních setkání?

Hanka Studenská: Minidovolená v příjemném prostředí s milými lidmi.

Hanka Kalusová: A se zajímavým programem.

Přednáška prof. Viléma Nováka o fuzzy logice, foto: Tomáš Kubeš

Co byste poradili organizátorům dalších setkání, máte pro ně nějaký vzkaz anebo doporučení?

Hanka Kalusová: Začít připravovat včas, už teď!

Hanka Studenská: Udělat si časový harmonogram, který se dá zvládat. Pokud se to časově rozeběhne „do prýč“, už se to nikdy nespějí. Zadat rovnou každý úkol, kdo ho udělá, pokud se jenom vyjmenuje, co všechno by se dalo, a neřekne se, kdo to udělá, tak to neudělá nikdy.

Co byste chtěli vzkázat účastníkům setkání?

Hanka Studenská: Děkujeme za milou atmosféru a za to, že byli účastníci dochvilní, čímž nám to výrazně usnadnili. Nám i sobě. :-)

Hanka Kalusová: Za toto setkání bychom mohli účastníky pochválit a na to přistí je pozvat?

Ano, to určitě uděláme, připravily jsme i rozhovor s Martou Heřmanovou, jednou z pořadatelek jarního setkání 2012.

Děkujeme vám za rozhovor a mockrát děkujeme za uspořádání setkání, které jsme si všichni krásně užili.

Zuzana Šimková, zuzana.simkova@volny.cz
Jiřina Vlková, j.vlkova@mybox.cz

Poděkování

Organizační tým podzimního setkání velmi děkuje Jiřině Vlkové za pečlivou přípravu časopisu BO, Petru Mazalovi za dohled nad exkurzí do Pivovaru Radegast, Laďovi Franklovi za poskytnutí programu na vyhodnocení výsledků a zaškolení do něj, Tomáši Kubešovi za úžasné moderování módní přehlídky, Pavlu Opltoví za pomoc při týmovém okruhu, panu prof. Vilému Novákovi, Jarkovi Nohavicovi a šermířům za jejich zajímavé příspěvky do programu. V neposlední řadě děkujeme všem, kdo si příchystali soutěž, a hlavně úplně všem, co přijeli. :)

Hana Studenská & MS Ostrava

Jarek Nohavica se členy redakce časopisu Mensa, foto: Pavel Terber

MERF

Mensovní nadace pro vzdělání a výzkum (<http://merf.mensa.cz/>) vznikla především proto, aby poskytovala podporu výzkumným institucím a jednotlivcům, kteří chtějí studovat inteligenci a nadání nebo rozvíjet intelektuální dispozice své nebo svého okolí ku prospěchu společnosti.

Intelligentní on-line hry stimulující znalosti a rozvoj dětí, po registraci zdarma: <http://deti.onesoft.cz/>.

Exkurze uvnitř přehrady Morávka, foto: Tomáš Kubeš

Rozhovor s organizátorkou následujícího setkání Martou Heřmanovou

Kdy a kde bude příští celostátní setkání?

Bude se konat od 4. do 8. května v obci Mladějov v Českém ráji. Vzhledem ke státnímu svátku to vychází od pátku do úterý.

Jaké je tam ubytování?

Ubytování bude zajištěno v rekreačním areálu Nebákov. Chata

se nachází na břehu rybníka. K dispozici budeme mít hlavní budovu s dvou až čtyřlůžkovými pokoji a vytápěné chatky. Koupelny jsou společné na patře a u chatky je společná umývárna. Scházet se budeme moci v jídelně nebo ve společenské místnosti, která je podle mého názoru pro naše potřeby dostatečně velká. Přímě v areálu je hřiště. Naproti chatě je rybník a je možné si vypůjčit pramice. Vedou tam i cyklotrasy.

Na kolik účastníků budete nachystáni?

Celková kapacita chaty je 105 lůžek. Počet míst je omezený, proto vám doporučujeme se včas přihlásit.

Plánujete nějaké novinky v programu?

Žádnou vyslovenou novinku nechystáme, ale hodláme se inspirovat tím nejlepším z minulých setkání. Soutěže budou tematicky zaměřené, ale téma zatím neprozradíme. Plánujeme prohlídku měst Jičín a Turnov. Exkurze jsou v jednání: máme vyhlídnutou jednu secesní vodní elektrárnu, a protože setkání bude probíhat ve šperkařském kraji, budete si možná moci vyzkoušet i hledání polodrahokamů.

Máš nějaký vzkaz pro účastníky příštího setkání?

Přijďte v hojném počtu a přivezte s sebou dobrou náladu a pěkné počasí.

Děkuji ti za rozhovor.

Jiřina Vlková

j.vlkova@mybox.cz

S odkazem na tuto reklamu sleva 5 %

VZORKOVÁ PRODEJNA VEŠTAVNÝCH SKŘÍNÍ

- **návrh vestavěných skříní a nábytku na míru ZDARMA**
- **doprava ZDARMA po Jižní Moravě**
- **PRODLOUŽENÁ ZÁRUKA 3 ROKY**

Brno – Královo Pole, Palackého tř. 58

☎ 775 999 035

www.pjatak.cz • info@pjatak.cz

Paris 2011: The Do It Yourself EMAG

mensa international journal, november 2011 issue, number 554

Tomas Kubes

Just as Paris welcomed us with open arms, we learned that the French organizers decided to try new methods and involve attendees in the organization of this EMAG. With an arrival of estimated 250-300 registered and unregistered Mensans, they had a huge talent pool to work with.

The chosen premises – the headquarters of UNESCO in Paris – were extraordinary. I have never been to a Mensa gathering in so impressive a building. Many hotels I saw tried to fake honorability and importance, but here I felt that the nobility of the place is real. Since our movement in the building was not restricted and we could mingle with genuine UNESCO staff, we had to go through a metal detector on our every way in. Still, it was a totally awesome choice.

The program included many lectures, a few organized tours and many more hints of places we could visit on our own. I was guided through the passageways of Paris – as hidden gems, omitted in many city guide books, these passages breathe history. With insightful explanations from a knowledgeable and very well-dressed guide, they offered a living image of the bohemian bourgeoisie of mid-nineteenth century Paris.

The Icebreaker Dinner was memorable too; in its hot atmosphere, the ice between us attendees was not just broken, it totally melted away. I was reminded of

parties in Reykjavik where the density of dancers on the dance floor matched the density of travellers in Tokyo subway during the rush-hour. Though it was not obvious whether this atmosphere was by design, or by the fact that attendees were initially given three different addresses and only later converged in one restaurant.

There were also some misunderstandings. The website stated, at least early on when I registered, that the registration fee included meals. However upon arrival, we discovered that dinners were not included because UNESCO premises are closed in the evenings, that the UNESCO cafeteria (which offered good food and astonishing views, even by Paris' standards, for a modest price) was not part of the deal, and finally that the hospitality room with coffee and croissants was lost in the endless underground labyrinth of UNESCO and could never be reached again.

Speaking of food, I was excited by rich flavors of delicious treats and desserts at the gala dinner. I was apparently not the only person to be excited, as Mensans literally swarmed the trays and eventually ate even salad leaves used for decoration.

The unstructured organization of evening outings allowed us to learn that if over 80 Mensans crowd into one restaurant late in the evening without a prior reservation, Parisian owners will not see that as a

blessing, but more as a nuisance, and will refuse to prepare food for those coming later. However, he will not throw them out and will even allow them to bring in emergency supplies in paper bags from nearby McDonald's.

Being in Paris with a bunch of fellow Mensans was definitely great. Organizers tried hard and did what they could. Volunteers at the registration desk were very nice, sincerely apologetic and even gave refunds for cancelled events, when they were there. And when they weren't, you simply sat down in one of the multitude of cosy cafes of Paris, took a sip of unusually good coffee, deep breath of the genius loci of the city, and suddenly the fact you should have instead been on some tour or museum visit you already paid for, did not really bother you.

Life is good in Paris.

tomas.kubes@mensa.cz

Šneci nejlépe chutnají na Montmartre!

V polovině letních prázdnin jsme se vydali na toulky po Francii. Týdenní zájezd se skládal z návštěv zajímavých míst, které pro nás vybral a cestu přesně naplánoval hlavní organizátor Tomáš Blumenstein, a tři dny jsme strávili v Paříži na EMAGu (European Mensas Annual Gathering), který v letošním roce pořádá la Mensa Francie.

Cestovali jsme dvěma auty a za super jízdu :-)) patří velké díky Tomášovi a Petru Kolovratovi. V rychlém tempu jsme projeli noční Německo, všichni kromě unavených řidičů jsme se probudili v ranním Orléans, oběhli katedrálu, ze všech stran vyfotili rodný dům i sochu udatné Jany z Arku, panny orléanské, v místní pekárně snědli svůj první pravý fran-

Šneci, foto: autorka

couzský croissant a celý první den zájezdu jsme strávili prohlídkou zámků na Loire. Největší a nejznámější zámek Chambord jsme viděli i zevnitř. Průčelí zámku má šířku 128 metrů, v zámku je 440 místností, 80 schodišť, 365 komínů (pro každý den v roce), 800 tesaných hlavíc sloupů a schodiště navržené Leonardem da Vinci, kde každé z ramen schodiště vede jinou trasou, takže osoby schody vycházející a scházející se nepotkají. Schody jsme pořádně zkontrolovali a je to skutečně tak! :-)) Po proběhnutí všech komnat, balkonů a schodů jsme měli chuť ulehnout v ložnici Krále Slunce Ludvíka XIV., která ale spíše než k odpočinku sloužila k setkáním vnitřně i zahraničněpolitického významu. I když mocný král z rodu Bourbonů měl 6 manželských a 10 nemanželských potomků! Prohlídku zámku nám zpestřili postarší němečtí

návštěvníci, které zaujal zejména zdejší symbol ještěrky hojně využitý ve výzdobě, paní pokadě mimořádně hlasitě upozorňovala: „Wunder-schön Salamander!“ Ještěrek bylo v zámku celkem 800 ...

Z dalších 120 zámků na Loire v oblasti mezi Orléans a Angers jsme viděli Blois, Amboise, Chaumont, krásný vodní zámek s přístupovým mostem Chenonceau nad řekou Cher ... Na jeho obloucích přímo nad vodou je nyní umístěna dvoupatrová galerie, kdysi využívaná jako oblíbené místo společenských setkání francouzské aristokracie. Po zámku ve Versailles je Chenonceau druhým nejnavštěvovanějším zámkem ve Francii. Reka tekla klidně a byl horký letní den, takže jsme záviděli návštěvníkům, kteří oblouky ladně podplouvali na lodičkách. Přestávky na koupání jsme v náročném poznávacím programu ale také měli, hned druhý den na cestě podél jižního pobřeží Atlantiku jsme si krásně zaskákali ve vlnách. V kraji Bretaň jsme v městečku Vannes obdivovali středověké hrázdné stavby, v klidném zeleném Carnacu 3 000 menhirů v různých uskupeních, naproti tomu v rušném přístavu Concarneau jsme měli problém najít místo k parkování, ale povedlo se a naše snažení bylo odměněno krásným výhledem z městských hradeb a fantastickou zmrzlinou.

Na Pointe du Raz, nejzápadnějším výběžku pobřeží s vlnami dramaticky se třítícími o útesy, majákem na dohled a sochou anděla ochraňujícího námořníky jsme se cítili jako na konci světa.

Další den našich toulek patřil severní Bretani a městu Dinan, pirátské pevnosti Saint-Malo, kde jsme poobědvali výborné crêpes, francouzské palačinky, a asi nejsilnějším zážitkem byl klenot seznamu světového dědictví UNESCO – klášter na hoře Mont Saint Michel, ležící na přílivovém poloostrově, který je s pevninou spojený náspem. Rozdíl výšky mořské hladiny při přílivu a odlivu je cca 15 m (nejvíce v Evropě), takže buď je hora obklopena tekutými písky, anebo „plave v moři“. Odlivem se obnažuje mořské dno do vzdálenosti 10 – 15 km od pobřeží (zdroj: Wikipedie). Na konci náspu u parkovišť pro auta a autobusy přivázející turisty je

každý den napsané, dokdy je potřeba z parkoviště odjet s tím, že jinak auto poškodí voda. Brána opevnění a přístupová hráz se s přílivem uzavírá a nahore na hoře zůstávají pouze návštěvníci ubytovaní v hotýlcích, kteří z kamenných teras opevnění pozorují moře všude kolem, diskutují, líbají se, prochází se křivolakými uličkami a jedí mušle až do dalšího odlivu a otevření brány. Pokud tam pojedete, dobře si tedy vyberte, s kým se (dobrovolně :-)) necháte na tomto romantickém místě zavířit!

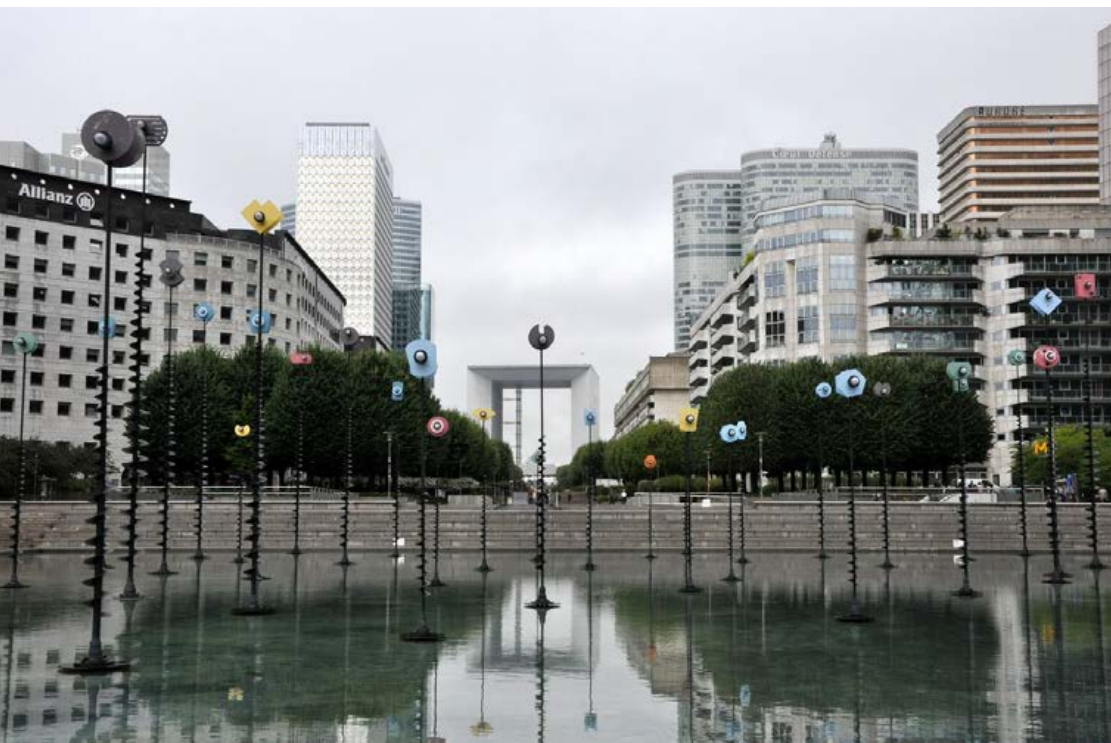
Z příjemné dovolenkové nálady nás rázem vyvedlo muzeum vylodění v Normandii, obzvlášť po zhlédnutí autentického filmu a panelu věnovaného amputacím. Šokující byl i obsah vitríny s osobním majetkem vojáka – zubní kartáček, hřebec, krém na boty a nic víc ... neexistovala jakákoliv individualita, válka potřebovala identitu jednotlivců, kteří šli do boje za svůj národ hnaní propagandistickými hesly, neustálá blízkost smrti ... Studenou facku jsme dostali i na cestě zpátky, kdy jsme se zastavili u památníku ve Verdunu, sledovali dlouhé řady stejných bílých křížů a v jednom z bunkrů jsme viděli výstavu obrazů – byli na nich vojáci a vojačky, slepi, hluší, staří lidé s válečnými zraněními, kteří drželi v rukou svoje fotografie z mládí, kdy nadšeně v uniformě bránili svoji vlast, popřípadě potomci drželi fotografie rodičů, kteří v bojích padli.

V druhé části našeho zájezdu měl být hlavním programem EMAG v Paříži, ale protože naši francouzští spolumensané pojali jeho organizaci velmi volně, oficiálních částí jsme se zúčastnili jen velmi málo a v podstatě jsme pokračovali ve vlastním programu. Organizátoři nám chystali různé zajímavé akce typu: „Chcete vidět ostatní účastníky? Místnost na setkávání nemáme.“ „Zaplatili jste za eventy? Nejsou!“ „Přednáška se koná?! Opravdu? Najděte si neoznačenou přednáškovou místnost.“ „Chyťte si svého lektora.“ „Donutě ho, aby mluvil jinak než francouzsky, protože jinak mu stejně neporozumíte.“ „Našli jste dokonce i tlumočníka? Vysvětlete ostatním účastníkům, že byste ho chtěli poslouchat a nebude znít pouze francouzština.“ Na druhé straně tolik chvály na dobře

zorganizovaný EMAG v minulém roce v Praze jsme již dávno neslyšeli, což potěšilo zejména členy organizačního týmu, kteří se letošní výpravy zúčastnili. Za všechny to shrnula Zuzka Poláková: „Minulý rok v Praze nás někdo chválil zhruba každých 8 minut, teď 8krát za minutu!“ :-). No dobře, abychom nebyli až tak pesimističtí a vyznávali francouzské savoir le vivre (umění žít) – prostory UNESCO, z nichž část využívala konference, byly opravdu impozantní a výhled z kavárny, kde jsme obědvali, byl přímo na Eiffelovku vzdušnou čarou asi 500 metrů od ní ... a s ostatními ztracenými mezinárodními účastníky jsme se nakonec shledali a pobavili také, srazy v hospodách vždycky někdo zorganizoval. Jeden německý mensan letošní ročník setkání charakterizoval jako historicky první „udělej si sám“ EMAG. Ale opět abychom jenom nehanili, mimořádně zajímavá byla procházka krytými pasážemi v centru Paříže se šarmantním francouzským mensanem, který měl rozsáhlé znalosti historie a fakta skvěle zasazo-

La Defense s Grande Arche, foto: Tomáš Kubeš

val do souvislostí. Také přednáška o díle Auguste Rodina konaná v prostorech UNESCO byla vynikající! Podrobná, doprovázená množstvím obrazového materiálu a již zhruba v polovině se povedlo přesvědčit razantně protestující starší francouzskou dámu, že bude znít i anglický překlad, takže jsme i rozuměli. Slova lektorky jsem si potvrdila v muzeu Auguste Rodina, návštěvu kterého jsem si ale již v duchu výše zmíněného hesla zorganizovala sama. :-). Další zajímavou částí programu, kterou jsme po vlastní ose v Paříži absolvovali, byla prohlídka moderní čtvrti La Defense s Grande Arche, která vzdušnou čarou tvoří pokračování Vítězného oblouku. Nahoře ve výšce 110 metrů je krásná vyhlídka s galerií, která byla společně s výtahy zvenčí budovy bohužel zavřená. A ještě k tomu strašně pršelo. Náladu jsme si s částí dámské části výpravy zlepšily hodnocením francouzské módy v přílehlém obchodním centru a pak ještě procházkou po Champs Elysées, kde jsme původně chtěly zhlédnout SAMOZŘEJMĚ zejména Vítězný oblouk, ale nakonec jsme stejné

skončily obdivováním výkladů světových módních značek.

A co Francie kulinářská? Tu jsme samozřejmě objevovali také! Vynikající mušle vařené v hovězím vývaru v Bretani, levandulová zmrzlina v městečku, kde je prý pochovaný Leonardo da Vinci, crêpes a galettes – slané i sladké palačinky s různými náplněmi, croissanty a pain au chocolat v malých pekárnách – boulangeriích, obrovské zeleninové saláty s plátky opečených brambor v hospůdkách, křupavé bagety plněné kuřetem s čerstvou majonézou, flan – velký sladký koláč z listového těsta, pudingu a vaječných žloutků, kozi sýry a paštiky z husích jater v místní tržnici, kir royal – nápoj ze šampaňského a Crème de Cassis, likéru z černého rybízu, malé silné espresso, ve kterém stojí lžička a postaví na nohy i skupinku poutníků celý den se trmácějících po zámcích na Loire ... :-), ale šneci, ti samozřejmě nejlépe chutnají v Paříži, přímo na Montmartre! Kavárnu vybral Tomáš Kubeš, takže jsme v setkání SIG Gurmánu plynule pokračovali i ve Francii. A ještě lépe, když po skvělém jídle následuje procházka noční Paříží – naše veselá skupinka stihla nejenom promítání starého francouzského filmu na velkém plátně přímo pod Sacre Cœur, ale prohlédli jsme si i světelnou show na Eiffelovce, která byla z Montmartre krásně vidět, díla pouličních umělců a suvenýry od hlasitě v několika jazycích vyvolávajících prodáváčů, seběhli jsme přes čtvrtě, které žijí skoro výhradně v noci, a skončili jsme velmi stylově – přímo před vyhlášeným kabaretem Moulin Rouge. Jediná Češka, která prošla přísným konkurzem a potom v tomto kabaretu tři roky tančila, si vzala Francouze a má v současnosti v Praze studio jógy.

V rámci výletů a výjezdů z Paříže jsme nemohli opomenout městečko a zámek Versailles se Zrcadlovým sálem, rozsáhlými zahradami, sochami bohů, zpívající fontánou ...

Ale každá krásná dovolená raz končí. Cestou domů jsme se ještě zastavili v Reims (Re-

Jedna z přednášek na EMAGu, foto: Tomáš Kubeš

meš) a viděli jsme katedrálu s krásnými vitrážemi, sochami francouzských králů a zvláštní sochou směřujícího se anděla.

Děkujeme Tomáši Blumensteinovi za (jako vždycky) vynikající organizaci mensovního zájezdu, přípravu cesty předem i provázení a výklady na místě. Děkuji všem spoluturistům, že jsme byli dobrá parta, a těším se na setkávání s vámi na dalších mensovních akcích.

Na cestu zpátky z Paříže se k nám připojila sympatická Christine Warlies, bývalá členka Mezinárodní rady a mezinárodní radní pro národní Mensy. Dověděli jsme se, že stála u zrodu prvního mezinárodního setkání EMAG v Kolíně, a řekla nám, že z pokračujících mensovních setkání má velkou radost, protože nabízí kromě setkávání mensanů i navazování nových přátelství, poznávání nových míst a měst těm, kteří chtějí dobrovolnický pracovat a zkusit i něco jiného, než je jejich každodenní zaměstnání, organizační práci si vyzkoušet a dostat za to ocenění a poděkování ostatních. Těšíme se tedy na další ročníky EMAGu, příští rok ve Švédsku. Pořádající švédská Mensa již vyhlásila místo i termín konání, 8. - 12. srpna 2012 ve Stockholmu.

Zuzana Šimková

zuzana.simkova@volny.cz

Lanový park Peklák

Přestože předpověď počasí na sobotu vy-
hrožovala celodenním deštěm, slunce nad Čes-
kou Třebovou dokázalo tentokrát svoji převahu
a umožnilo nám na třetí pokus otestovat lano-

Lanový park Peklák, foto: autorka

vou dráhu na Pekláku. Lanový park nabízí dva
okruhy, přičemž oba začínají společně a oddě-
lují se teprve v místě, kdy jsou lezci údajně již
schopni se rozhodnout, zda absolvují dlouhou,
nebo krátkou trasu. Moje vlastní zkušenost je
taková, že když jsem k onomu místu dospěla,
pochopila jsem, že už nemůžu dál absolvovat
vůbec nic. Pod tíhou této zkušenosti jsem se
rozhodla tentokrát akce zúčastnit ve funkci fo-
tografa. Naši lezci byli ale zdatní a dráhu sta-
tečně absolvovali od začátku až do konce, za což jim náleží můj obdiv. Počasí nám také přálo, ne-
boť vzápětí poté, co jsme park opustili, se prudce ochladilo a přívalový déšť nás již zastihl v útulné
restauraci. Únava ale sportovce nezdolala, do pozdního večera jsme hráli Evropu, plánovali další
akce a zkoumali přibývajících modřiny v místech, kde se lano potkalo se svaly. Doufám, že tato sku-
tečnost neměla vliv na spokojenost účastníků z příjemně stráveného letního dne.

MS Praha nezahálela ani o prázdninách, foto: To-
máš Kubeš

Tour de Swimming Pool

Toto léto proběhla v Brně a okolí kou-
pací série po místních koupalištích. Někte-
rá plánovaná setkání se sice neuskutečnila,
ať už kvůli počasí či lenosti případných ná-
vštěvníků, ale jiná se povedla a ti, co nepři-
šli, mohou jen litovat!

Pavel Terber, terber@sky.cz

Tour de Swimming Pool, foto: archiv autora

Jana Hřebíčková, jana.hrebickova@mensa.cz

Virtuální prohlídky, pohled na svět okolo 360°: <http://www.nakoukni.eu/>.

Výlet na Kunětickou horu

První pohled z okna na zamračenou ran-
ní oblohu napovídal, že plánovanou sportov-
ní, tedy nejdůležitější část výpravy si budeme
možná muset odpustit. Naštěstí se nad námi po-
časí během dopoledne slitovalo a výlet mohl za-
čít. Na bruslích jsme doputovaly po úžasné cyk-
lostezce z Pardubic podél Labe až do podhra-
dí Kunětické hory, kde na nás již čekali moto-
rizovaní účastníci. Čekání na chybějící cyklisti-
ckou část výpravy jsme si zpříjemnili vzájem-
ným seznámením a doplněním chybějících te-
kutin. Po krátkém výstupu na hrad jsme si pro-
hlédli všechny nabízené expozice a kapli, ne-

chali se pokárat kastelánem za focení, které je
v hradních útrobách zakázáno, a potom už jsme
natěšení na chutné pokrmy nabízené restaurací
pod Kunětickou horou spěchali studovat jídelní
lístek. Během výborného oběda jsme zhodnotili
akci, provedli přípravu na ty nadcházející a po-
tom už jsme se rozjeli k domovům. Všem účast-
níkům bych chtěla poděkovat za hojnou účast
a příjemnou atmosféru výletu.

Jana Hřebíčková

jana.hrebickova@mensa.cz

Hrad Kunětická hora, foto: autorka

Cyklovýlet 2011 poprvé

Jako každý rok jsme vyrazily společně se Zdenou na oblíbený cyklovýlet, tentokrát netradičně jako zásobovací vozidlo. V praxi to znamenalo zastávku v hypermarketu a nákup potravin potřebných k nasycení naší šestadvacetihlavé výpravy. Trochu jsem se obávala, že budu muset na dovolené vařit, tato obava se však ukázala jako lichá, neboť u sporáku na mne většinou nezbylo místo a ukázalo se, že účastníci a účastnice jsou nejenom výkonní sportovci, ale také výborní kuchaři.

Počasí nám přálo, což v rámci letošního léta zdaleka není obvyklé, tak jsme hned druhý den ráno vyrazili na první výpravu. Cyklisti odjeli na cyklobus, jenž jim měl zajistit zajímavé zážitky v Jizerských horách, a my, turisté, jsme se vydali na průzkum Lázní Libverdy a okolních kulturních a historických zajímavostí. Poznali jsme zejména lázeňské oplatky, kardiostezku, několik cukráren a kostel v Hejnicích.

Třetí den byl společný pro celou výpravu, na večerní poradě jsme si naplánovali výlet do kostela, hradu a kláštera v Oybinu a k přílehlým skalním atrakcím. Hrad a klášter mne nadchl svou nečekanou rozlehlostí, svým monumentálním půvabem a nádhernou vyhlídkou do okolí, i když zmrzlina v podhradí taky nebyla špatná. Po zmrzlinovém osvě-

Ferrata, foto: Jiřina Vlková

žení jsme se přesunuli do blízkého lesa, kde začínala stezka vedoucí k ferratě, na níž nám naši horolezci předvedli neskutečně atraktivní výstup.

Čtvrtý den bylo počasí velmi nejisté, výsledkem čehož bylo putování mezi vhodnými úkryty. Měli jsme štěstí a vždy, když začalo pršet, jsme se nacházeli v blízkosti cukrárny nebo hospody. I přes nepřízeň počasí jsme navštívili pěkné arboretum, malou zoologickou zahrádku a objevili jsme dosud nepoznané Ferdinandy vodopády.

Během tří dnů se nám nejdůkladněji podařilo prozkoumat přílehlé cukrárny, v rámci objektivity průzkumu většinu z nich několikrát. Myslím, že můžeme s čistým svědomím prohlásit, že náš energetický příjem byl rozhodně vyšší než výdej. Atmosféra celé akce byla již tradičně velice příjemná a přátelská, takže jsme poslední večer mimo jiné plánovali příští cyklovýlet, na který se již teď velmi těším.

Jana Hřebíčková

jana.hrebickova@mensa.cz

C P R E S S

Vydavatelství Computer Press, a. s. nabízí všem členům Mensy **slevu 30 %** na publikace zakoupené v elektronickém obchodě <http://knihy.cpress.cz/>.

Při vyplňování objednávky stačí zadat kód slevového kupónu **DVGW-PM5D-1VYF**.

Cyklovýlet 2011 podruhé

Letošní největší akce SIGu Cyklistka pod krycím názvem cyklovýlet se konala od 10. do 14. 8. 2011. Akce se zúčastnilo 26 členů i nečlenů. Byli jsme poctěni několika zahraničními návštěvníky, a to jak ze Slovenska, tak i z Polska.

Letošní akce byla po zkušenostech z minulého roku jakýmsi experimentem nízkonákladového pobytu, kdy jsme měli pronajatý penzion s kuchyní a sami jsme si zajistili snídani i večeře. Všichni přiložili ruku k dílu a celou dobu jsme prožili ve vzájemné souhře. Celou skupinu jsme rozdělili na několik podskupin, v nichž každý člověk si mohl najít společnost podle svých zájmů i možností jako cykloturistika, pěší turistika i autoturistika. Každý večer jsme si naplánovali akce na další den. Ve čtvrtek jsme výletovali v okolí Lázní Libverdy, prozkoumali místní prameny a cukrárny a byli se podívat v proslulé restauraci Obří sud. Na pátek jsme se rozhodli uspořádat výlet za hranice do německých saských skalních měst. Naše cesta vedla do Oybinu na návštěvu místního skalní-

ho hradu, cestou zpět jsme zastavili ve skalním městě u ferraty Alpine Grat, kde si naši horolezci udělali výstup, několik dalších je doběhlo turistickými stezkami a šli se společně podívat na několik dalších přírodních zajímavostí, my ostatní jsme však museli zpátky zajistit zásobování na společnou večeři. Sobota pak byla určena na poznávání Jizerských hor.

Večery probíhaly ve znamení společenských her jako Activity, Evropa či obvyčejného povídání si.

Z vlastního pohledu můžu akci považovat za velmi zdařenou, protože od začátku až do konce probíhala ve velmi přátelské atmosféře. Chtěla bych poděkovat všem zúčastněným za obrovskou toleranci k sobě vzájemně i k organizačním záležitostem. Všechno klapalo jako na drátku, a pokud náhodou něco neklaplo, příště se určitě příště poučíme a polepšíme.

Zdenka Pániková

zdenka.panikova@mensa.cz

Účastníci výletu, archiv Jiřiny Vlkové

Četli jste článek, který by mohl zaujmout i ostatní mensany? Podělte se o něj a pošlete nám, prosím, stručné shrnutí obsahu a odkaz na redakce@mensa.cz.

Prázdninové gurmánské turné v Hradci Králové

Nevím, jak je tomu v ostatních skupinách, v té hradecké však bývá účast na pravidelných schůzkách v letních měsících slabší než v jiných obdobích. Přemýšleli jsme proto o programu schůzek, který by přilákal mensany i v době dovolených. Pravidelní návštěvníci jsou osoby zájmu různých, všichni však mají společnou zálibu v dobrém jídle. Navázali jsme proto na úspěšnou jarní ochutnávku sushi a pojali naše prázdninová setkání jako gurmánské turné. Červencová schůzka se uskutečnila ve zdejší indické restauraci The Royal Maharaja. Prostředí bylo stylové a jídla, jejichž základem byla cizrna nebo kuřecí či jehněčí maso s přidávkou kari, garam masala, zázvoru a dalších exotických koření, podávána s ochucenými plackami chapati, opravdu vynikající. Trochu rozpačitější jsme byli při hodnocení nápojů. In-

dický sirup svou barvou i chutí připomínal dětský sirup proti kašli a mléčný nápoj zvaný růžové lassi byl uměle sladký. Celkově jsme však byli velmi spokojeni a další setkání plánovali v obdobném duchu. Na srpnové schůzce jsme ochutnávali známější čínskou kuchyni. Kromě klasických čínských jídel jsme zkusili například černá vejce, smaženou zmrzlinu či bento, což je jídlo servírované v krabičce s příhradkami pro jednotlivé chody. Od září se schůzky místní skupiny opět konají v našem tradičním působišti, tj. ve vinném sklípku U Královny Elišky a rádi na nich uvítáme každého, kdo má zájem o setkání s dalšími mensany z Hradce Králové a okolí.

Marta Heřmanová
martaher@atlas.cz

Cyklovýlet Ostrava

Dne 7. 8. 2011 konečně došlo na cyklovýlet, o kterém se psalo v novinách ještě dříve, než byl naplánován (Moravskoslezský deník, rozhovor s Hankou Studenskou). Trasu jsme vybrali nenáročnou, pro horská i treková kola, pro sportovce aktivní i gaučové. Cílem byl zámek Kunín, který je obklopen krásným parkem, ale hlavně je v něm slušná restaurace. Na schůzce ostravské skupiny 2. 8. to vypadalo, že účast bude hojná, nejméně 5 ks mensanů, rodinných

příslušníků a přátel, ale skutečnost očekávání nepředčila – na sraz v Ostravě-Zábřehu se kromě mne dostavil jenom Čestmír. Díky tomu byla organizace výletu mnohem jednodušší – netvořili jsme nekonečně dlouhý peloton a nemuseli na nikoho čekat. Z předem ohlášených styčných bodů jsme čekali jenom na první zastávce – v Jistebníku, další nástupní místa na trase jsme jen projeli. Cesta byla, jak praví klasik, suchá, místy mokrá (bahno), ale vcelku sjízdná. Nechyběl ani dobrodružný prvek – krátké bloudění v loukách u Albrechtíček. Do cíle jsme dorazili v časovém limitu. Tam už na Čestmíra čekalo doprovodné vozidlo s Hankou a oběma ratolestmi. Po vydatném obědě zalitým zlatavým iontovým nápojem jsme my cyklisté vyrazili zpět tentokrát trochu jinou trasou přes zámek Bartošovice. S plnými břichy už se nejelo tak dobře, ale dojeli jsme v pořádku a navzdory předpovědi jsme nezmokli. Pokud bude na podzim slušné počasí, můžeme se na kole zase někam vydat.

Dáša Saktorová

Zámek Kunín, foto: autorka

Tábor Logické olympiády

Čtvrtek 21. 7. Blíží se poledne. Prší. Vytrvale, již druhý den. Oči bloudí po řádcích kalendáře, nitro plíživě ovládla trudnomyslnost. Nikoli z počasí. Z místa. Od neděle měla být jinde. Není, nemohla. Stýská se jí ...

Otvírá poštu. Co to? Hurá! Náhlá změna programu přináší dva dny volna. Honem do díla. Než koláče a bábovky zchladnou, má sbaleno.

O několik hodin později, o 140 km dál ... tuk, tuk ... jééééé, sova je tady!!! Přívál ne-falšovaného nadšení a radosti ze shledání ji desítkami dětských tlapek naráz strhl do jiné dimenze. Celých 46 hodin se opájí osvěžujícím koktejlem her, povídání, společných zážitků a zejména přátelství.

Jitka Markesová
jitka.markesova@centrum.cz

23. červenec, den sedmý – jukeboxový, zdroj: stránky tábora Logické olympiády

Podívejte se na fotografie z akcí, zapojte se do diskuse nebo naleznete mensany kolem sebe: <https://intranet.mensa.cz/>.

Nového světového rekordu se účastnil také Mensa tým!

Ve dnech 5. – 7. 8. 2011 se v kulturním domě v Miroslavi uskutečnil pokus o překonání světového rekordu ve skládání největšího puzzle na světě na čas. Puzzle Dvojité retrospektivy od Ravensburgeru má 32 256 dílků a téměř 11 m2. Tým 50 lidí tak usilovně skládal od pát-

ku 8.00 a puzzle složil v čase 64 hodin 49 minut 30 sekund, čímž pokořil světový rekord o necelých 18 hodin.

O stejný rekord se ve stejném čase pokoušeli také v Lipově, jejich čas byl však téměř o 4 hodiny horší. Výsledky tohoto pokusu podle města, státu a výsledného času:

Miroslav, CZ – 64:49:30 – 8. 8. 2011
Lipová, CZ – 68:32:40 – 7. 8. 2011
Daimiel, ES – 82:30:40 – 12. 10. 2010

Rekordu se účastnil také Mensa tým ve složení: Helena Řeháčková, Tereza Řeháčková, Tereza Salajková, Jan Nohavica, Marie Počarovská, Milada Pytelová. Mensa tým složil svůj díl jako první ze všech týmů! Více informací o rekordu je možné najít na www.puzzlere-kord.cz.

Eliška Počarovská
pocarovska@gmail.com

Rekord! Foto: archiv autorky

Recertifikace v Mense ČR

Na valné hromadě se dospělo k názoru, že je třeba ověřit, zda IQ většiny členů neupadá do průměru. A tak bylo 100 mensanů seřazeno za sebou na schodech. A každému z nich byl dán na hlavu klobouk, a to buď bílý, nebo černý. Každý vidí jen klobouky, které mají na hlavě členové pod ním, ale neví, co má na hlavě sám, ani se nemůže otočit a podívat se na členy na schodech nad ním. Odshora k nim postupně přistupuje Tomáš Blumenstein, který se každého zeptá: „Jakou barvu klobouku máš na hlavě?“ Pokud mensan odpoví správně, nebude vyloučen, pokud odpoví špatně, bude potupně zbaven své plastové kartičky.

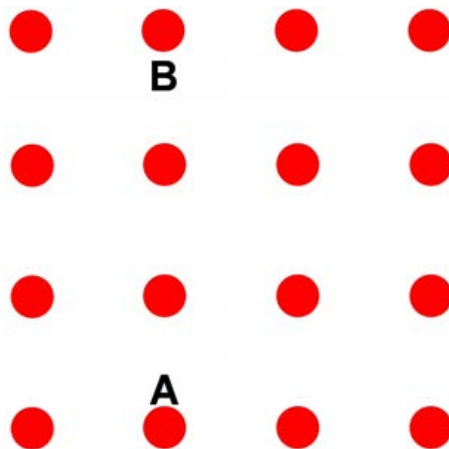
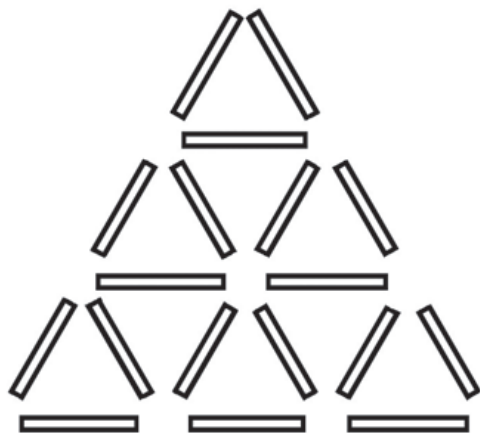
Otázka: Pokud mají mensané předem možnost se domluvit na nějaké strategii, jak mohou zařídit, aby 99 z nich určitě zůstalo členy a Kamil Al Jamal s 50% pravděpodobností? Pro přesnost dodávám: Na Tomášovu otázku může mít každý pouze jednu ze dvou odpovědí: „černá“, nebo „bílá“, nic jiného, žádné pauzy, odkašlání apod. Počet černých a bílých klobouků není nijak určen, jejich vzájemný poměr může být jakýkoli.

Jiří Čejchan
j.cejchan@gmail.com

Trojúhelníková pyramida

Tato pyramida sestává z více trojúhelníků – malých, středních a velkých. Kterých pět dřevek musíme odstranit, aby zůstalo přesně pět trojúhelníků?

Z originálu Dreieckpyramide,
topIQ (Mensa Rakousko),
Nr. 355, str. 51 přeložila Lucie
Svitáková, lucie.svitakova@mensa.cz

Hodně bodů, hodně čar

Dokážete spojit těchto šestnáct bodů? A to co nejmenším počtem na sebe navazujících rovných čar? Musíte začít u bodu A a skončit u bodu B. Každým bodem musíte projít přesně jednou.

Z originálu Viele Punkte, viele Striche,
topIQ (Mensa Rakousko), Nr. 356, str. 50
přeložila Lucie Svitáková,
lucie.svitakova@mensa.cz

Sjednoťte hrany

Dokážete k sobě přiložit barevné (resp. s jinými tóny šedi ;)) čtverce v takový obrazec, aby spolu na koncích sousedily vždy stejné barvy (tóny)? Čtverce můžete otáčet, ale ne zrcadlově přetočit.

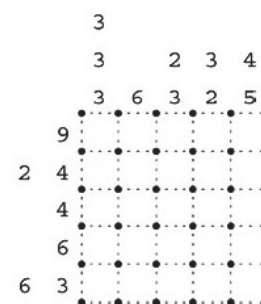
Z originálu Match the edge, topIQ (Mensa Rakousko), Nr. 356,
str. 51 přeložila Lucie Svitáková, lucie.svitakova@mensa.cz

Okružní cesta

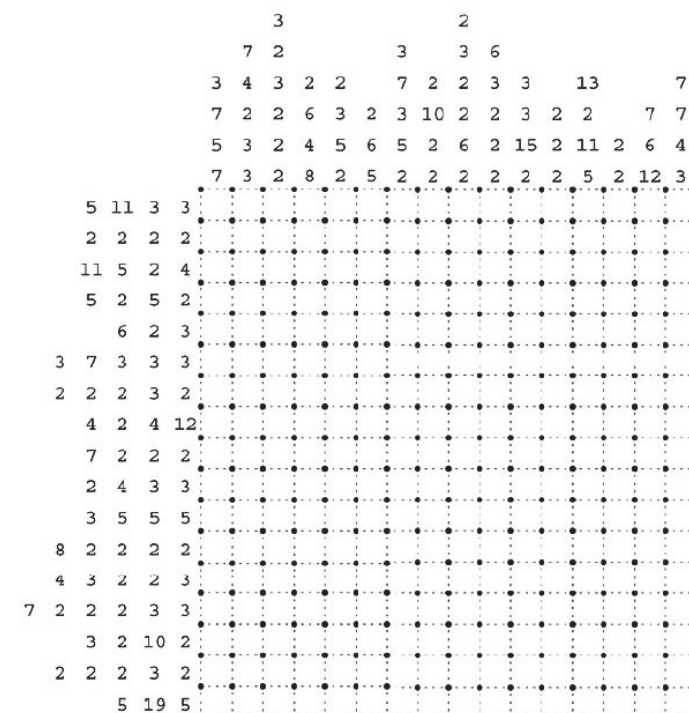
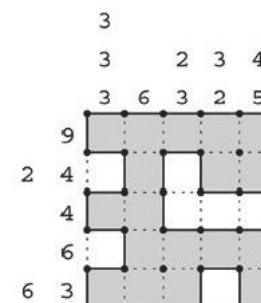
Namalujte podél vytečkovaných linií jednu uzavřenou cestu. Všechny body mřížky přitom nemusí být použity. Cesta nesmí sama sebe křížit ani se dotýkat. Každé číslo u diagramu se váže ke skupině políček spojených uvnitř okružní cesty v příslušném řádku nebo sloupci. Velikost čísla udává, kolik hran sousedících s touto skupinou políček bylo při malování cesty použito. Mezi dvěma skupinami musí být vždy alespoň jeden čtvereček volný. Pořadí čísel pak odpovídá pořadí skupin.

Z originálu Summenrundweg, MinD-Magazin (Mensa Německo),
říjen 2009, str. 60 přeložila Lucie Svitáková, lucie.svitakova@mensa.cz

Příklad - zadání

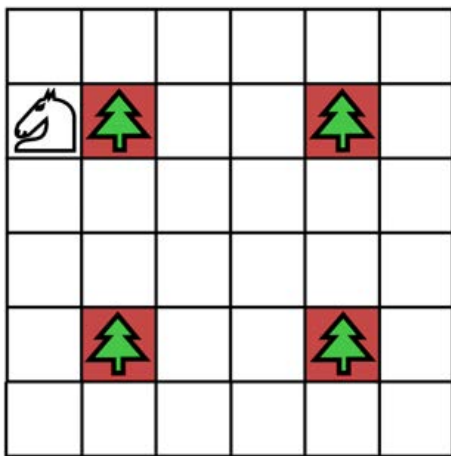
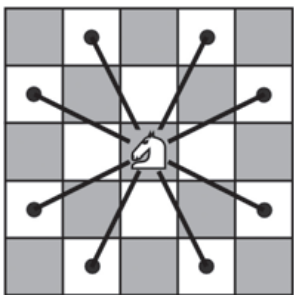
Příklad - řešení

Skákající kůň

Máme zde skákajícího koně, který je navíc velice hladový. Chce tedy sníst trávu ze všech políček. A protože je také velice líný, na každé políčko chce skočit pouze jednou. Jak bude vypadat jeho cesta, když může skákat pouze podle pravidel na obrázku a zároveň svůj poslední skok musí provést zpět na startující políčko? (Na políčka se stromy kůň samozřejmě neskáče.)

Z originálu **Springersprünge, topIQ**
(Mensa Rakousko), Nr. 356, str. 50 přeložila
Lucie Svitáková, lucie.svitakova@mensa.cz

Řešení všech úloh rozšířené rubriky
Bystřilna naleznete v tomto čísle
časopisu na straně 62 a 63!

Tapa

Začerněte některá políčka v diagramu tak, aby byla všechna černá políčka vodorovně nebo svisle propojena a žádné pole 2 x 2 nebylo celé začerněné. Pro políčka, která obsahují jedno nebo více čísel, platí: podíváme-li se na sousední políčka těchto polí jako na kruh, dostaneme řadu černých a bílých polí. Čísla udávají délky černých bloků mezi bílými. Políčka s čísly začerněna být nesmí.

Z originálu **Tapa-Rätsel, MinD-Magazin**
(Mensa Německo), duben 2009, str. 56 přeložila
Lucie Svitáková, lucie.svitakova@mensa.cz

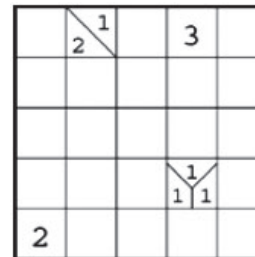

Rychlotest IQ

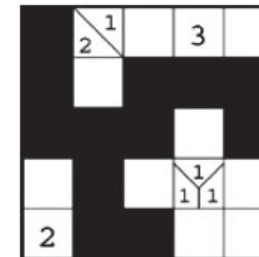
Pokuste se uhodnout, čím je tento text neobvyklý. Čtete jej pozorně, není to jednoduchý úkol. Nehleďte v něm chyby, nejsou v něm ukryty. Nezdržujte se přemýšlením o jeho skrytém smyslu, nepokoušejte se objevit kód, nejde totiž o šifru. Rovněž nic nepočítejte. To, co je v něm ukryto, nelze zjistit početními úkony. Pochopitelně nejde o trik. Jde jen o velkou pozornost, kterou musíte upnout ke všem slovům, jež čtete. Nehleďte v tomto textu, který jste již z poloviny přečetli, nic dvojsmyslného. V čem to tedy vězí? Když tento text prostudujete s plným soustředěním, uhodnete, v čem tkví jeho skryté kouzlo. Použijte logiky, důvtipu, postřehu, všech svých detektivních schopností. Nečtete jej jen jednou, první přečtení nic neřekne. Zkuste jej přečíst znovu. Seberte všechny svůj vtip. Pozor! Nelušťte déle než hodinu. Řešení je prosté. Budete se divit.

Jiří Čejchan, j.cejchan@gmail.com

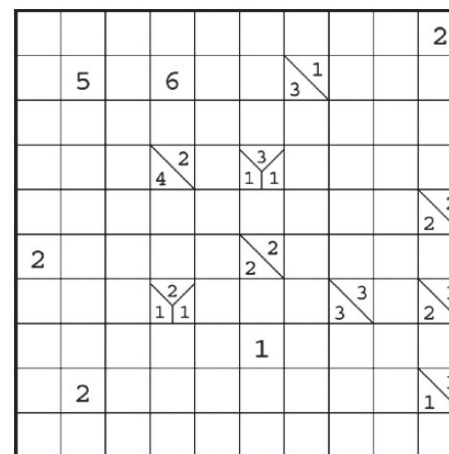
Příklad
- zadání

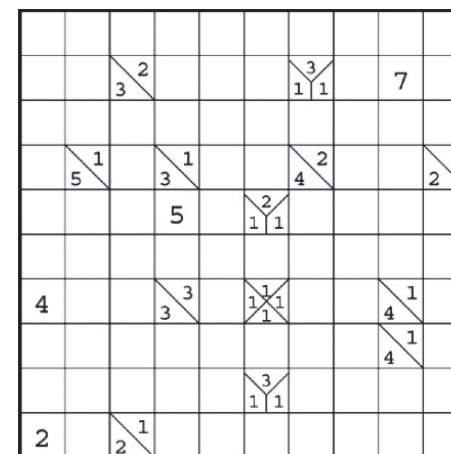
Příklad
- řešení

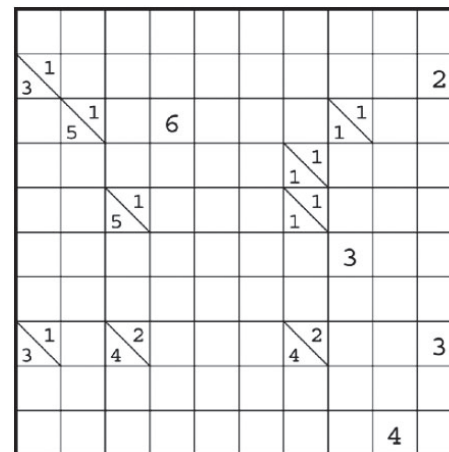
Zadání 1

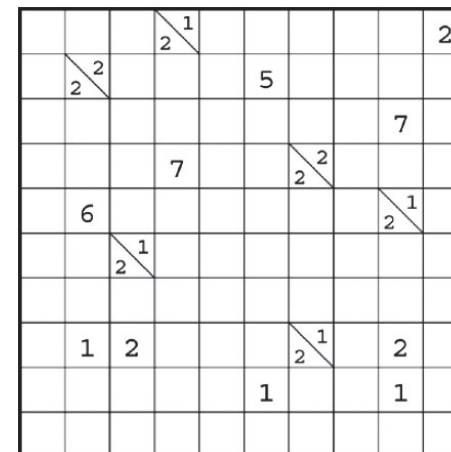
Zadání 2

Zadání 3

Zadání 4

Eseje

V předchozím čísle jsme vás vyzývali, abyste se s námi podělili o to, jak se vaše okolí dozvědělo, že jste členem Mensy. Jsem rád, že v tomto čísle mohu uveřejnit dva velmi zajímavé příspěvky.

Podělte se s námi v příštím čísle o perlu z mensovní historie. Příspěvek, prosím, zašlete jako samostatný soubor ve formátu .rtf, .doc, .odt na adresu redakce@mensa.cz nejpozději do 9. 11.

Tomáš Kubeš, redakce@mensa.cz

Jak se mé okolí dozvědělo, že jsem členkou Mensy

Vážené členky, vážení členové,

rozhodla jsem se napsat svůj příspěvek o tom, jak se mé okolí dozvědělo, že jsem členem Mensy.

Na počátku letošního roku jsme se s kolegyní učitelkou bavily na téma testování IQ, až mě nakonec kolegyně vyhecovala a já jsem se přihlásila na testování pořádané Mensou. A hned druhý den, když se kolegyně ptala, tak jsem se s patřičnou hrdostí chlubila, že se můžu stát členkou Mensy. Někteří další přítomní spolupracovníci říkali, že jim kdysi v nějakém online internetovém testování vyšlo podobné číslo, a já jsem v domněnku, že to bude vtipné, podotkla, že jsme se tedy sešli na pracovišti sami géniové. Jenže tenkrát jedna kolegyně chyběla a nebyla této společné konfrontaci přítomna. Později se při nějakém rozhovoru dozvěděla, že jsem si nechala testovat inteligenci a jak

jsem dopadla. Zřejmě tenkrát nemohla vzteky ani usnout, protože od druhého dne se chytala každé příležitosti, aby vložila nějakou jízlivou poznámku na téma IQ. V duchu jsem si říkala, že si zakoupím větší balení cukru „na zvýšení IQ“ a každý den jí jeden přiložím k dopolední kávě. Nakonec jsem to vyřešila bez této investice. Jednou opět vysvětlovala ostatním, že pokud si chtějí zvýšit sebevědomí, musí si nachat změřit IQ. Vstoupila jsem do jejího monologu a upozornila, že by ovšem také mohla být velmi zklamaná, protože ono záleží na tom, kolik jí naměří. Nevím, zdali toto zapůsobilo, ale momentálně je již nějakou dobu klid. Pokud opět začne, udělám dobrý skutek a koupím jí ten mensovní cukr.

Hana Vlčková
Hana_v@seznam.cz

Jak jsem se stal pro své okolí „věhlasným mensanem“

Poslušen výzvy v letošním dubnovém čísle našeho časopisu Mensa, abychom sepsali zkušenosti o tom, „jak se okolí dozvědělo, že jsem člen Mensy“, jsem „zplodil“ následující článek o své zkušenosti.

Původcem „všeho zla“ byla redaktorka Mladé fronty DNES, paní Scarlett Wilková, která se rozhodla „vyprodukovat“ článek o Mense. Proto mi jednoho dne náš milý předseda Tomáš Blumenstein zatelefonoval, zda bych byl ochoten si vzít tmavé kalhoty a bílou košili s kra-

vátou a pózovat ve fotografickém studiu zručené fotografce asijského původu paní Nguyen Phuong Thao s několika dalšími mensany a poskytnout krátké interview již jmenované redaktorce. Tak se nás řada vybraných mensanů v předepsaném oděvu dostavila do „ateliéru“ Mladé fronty DNES u Anděla na Smíchově. Byli jsme fotografováni zepředu a zezadu, dále v různých sestavách a poté podrobeni „výslechu“ paní redaktorkou. Výsledkem byl článek s názvem „Nejchytřejší lidé v Česku“ v pri-

lohovém magazínu Mladé fronty DNES, číslo 3 ze dne 21. ledna 2010. Byla tam zveřejněna celkem zdařilá skupinová fotografie nás všech a malé fotky každého z nás s krátkou „identifikační charakteristikou“. Teprve později mi došlo, proč jsem byl vybrán do tohoto „experimentu“. Bylo třeba sestavit průřez organizace od nejmladšího přes střední věk do nejstaršího, včetně předsedy. Nejmladším byl Pavel Hálek se svými 5 lety, nejstarším jsem byl já s tehdy ještě pouhými 78 lety.

Zdá se, že Mladá fronta DNES je velmi čtený deník. Jakmile jmenovaný magazín vyšel, tak se roztrhl pytel s reakcemi na mé členství v Mense. První, kdo mne oslovil, byl dobrotný domovník z našeho domu na Starém Městě pražském. Při prvním následném vstupu do domu mi řekl: „Pane doktore, gratuluji vám, věděl jsem, že jste chytrý člověk, ale netušil jsem, že jste členem tak prominentní organizace inteligentů, jako je Mensa“.

Zatelefonovaly mně hned brzy poté dvě spolužačky ještě z gymnaziálních studií, s kterými se jinak vídáme až na tradičním výročním setkání maturantů v Olomouci vždy na podzim. „Milý Kristušo, gratuluji k tvému členství v Mense, byl jsi už na „gymplu“ „chytrolín“, a tak se opravdu nedivím, že tě přijali do organizace s prokázáním inteligenčním kvocienem, který mají maximálně dvě procenta obyvatelstva“. Dokonce můj finanční poradce v jedné bance, kde mám uloženy své úspory, prohlásil: „Pane doktore, netušil jsem, jak chytrého máme zákazníka, že jste se mohl stát členem Mensy, gratuluji vám a vážím si, že užíváte služeb naší banky.“ Navíc až později na červnové celostátní konferenci radiofarmacie ve Zlíně mě oslovil jeden dlouholetý kolega, který mi představoval nového mladého adepta v oboru slovy: „Toto je věhlasný zakladatel československé radiofarmacie, Dr. Kristian Svoboda, který má velmi vysoké IQ, dejte si na něj pozor.“

Citovaný článek z měsíčníku

Praha 1, číslo červenec-srpen 2011

naleznete na adrese <http://www.praha1.cz/cps/mesicnik-14436.html>,

jedná se o strany 6 a 7.

Postupně se o mém členství v Mense dozvěděla většina mého okolí. Není proto divu, že i o tomto faktu se zmínil redaktor v interview se mnou uveřejněném v měsíčníku Prahy 1 (číslo červenec-srpen 2011) u příležitosti mých 80. narozenin pod názvem „Táta českých izotopů Kristian Svoboda oslavil 80 let“. V článku se kromě jiného zdůrazňuje moje členství v Mense s vysokým IQ, ale též to, že jsem v pozdním věku začal cvičit tai-či. Je až poněkud kuriózní, že pod mou fotkou, kde sedím v originální osobně přivezené mexické „quajaběře“ za počítačem a faxem, je uveřejněn tento text: „V této hlavě jsou uloženy vědomosti ze tří vysokých škol a slovíčka a obraty sedmi jazyků.“

Na závěr svého možná trochu rozvláčeného povídání si dovoluji citovat část projevu svého učitele, prof. Čestmíra Šimáněho, jednoho z pěti laureátů letošních významných osobností Mensy, který přednesl na Valné hromadě Mensy dne 11. června 2011: „Mít vysoké IQ, jak já si to představuji, je pouze nezbytnou, nikoliv však postačující podmínkou k tomu, aby člověk, nevylučuje se přitom z lidské společnosti, mohl přispívat k jejímu zdokonalování, a o to by mělo jít. Druhou nezbytnou podmínkou jsou však vysoké morální kvality.“ (časopis Mensa, číslo 4, ročník XIX, srpen 2011, str. 19)

Tak to je „má historie“, jak jsem se stal mensanem „věhlasným“ ve svém okolí“.

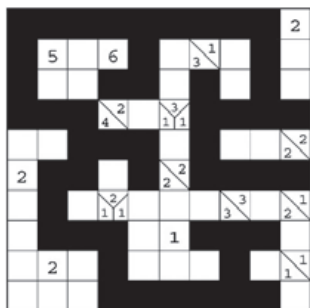
Kristian Svoboda

kristian.svoboda@gmail.com

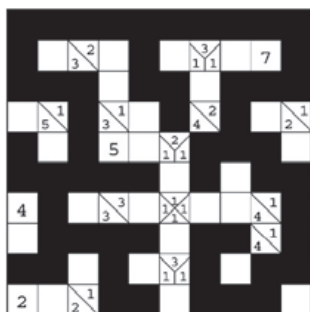
Redakce si dovoluje zopakovat část tiráže a znovu připomenout, že články zde obsažené jsou názory jejich autorů, nikoliv názory Mensy ČR a neměly by být s těmito zaměňovány.

Tapa

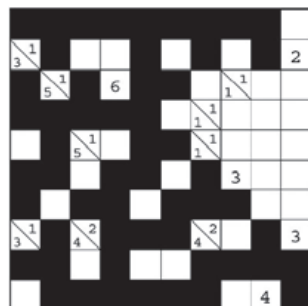
Řešení 1

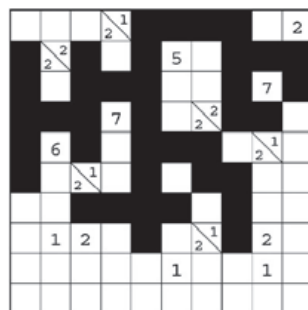
Řešení 2

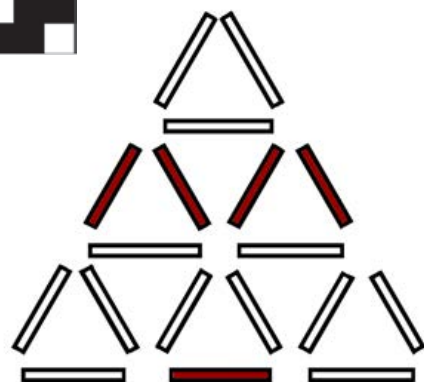
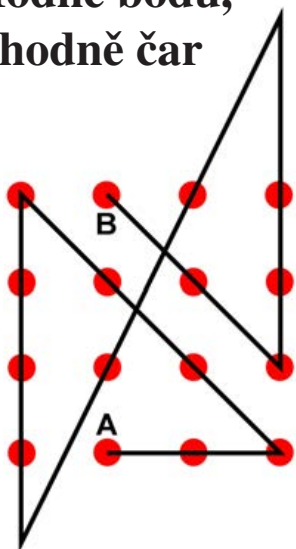
Řešení 3

Řešení 4

Hodně bodů,
hodně čar

Trojúhelníková
pyramida

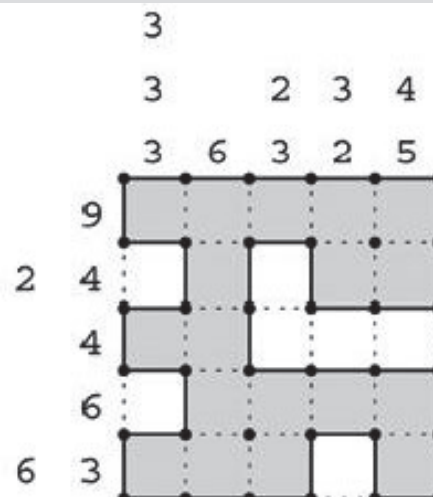
Recertifikace v Mense ČR

a

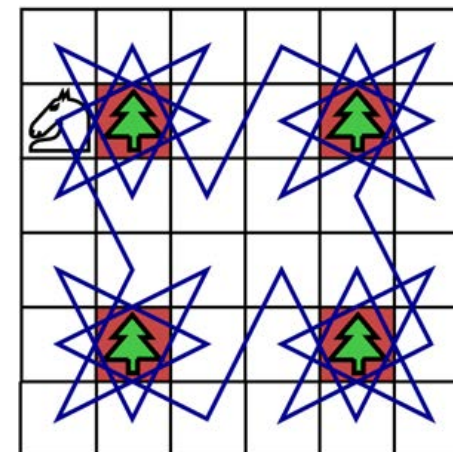
Rychlotest IQ

O řešení, prosím, napište autorovi:
Jiří Čejchan, j.cejchan@gmail.com

Okružní cesta

Skákající kůň

Sjednoťte hrany

Časopis Mensa může odebírat
kdokoliv (i nečlen) na území ČR
za 150 Kč ročně.

Se zájmem o předplatné se,
prosím, obraťte na sekretářku:
sekretarka@mensa.cz.

I mensanky se trápí zcela běžnými problémy, jako je láska, vztahy a sex. Jedna z nich se s tím vypořádala svou knihou Motýlek. Je to autobiografický příběh modelky Lindy, která celý život bojovala se svou zvrácenou sexualitou. Do spárů nekontrolovatelně vášně strhávala i lidi kolem sebe. Autorka otevřeně vtáhne čtenáře do temných zákoutí svých fantazií, neskrývá podrobnosti svých erotických dobrodružství až k nečekanému konci. Cena, kterou zaplatila za svou vysněnou erotickou fantazii, však byla příliš vysoká ...

Více podrobností a objednávky na
brenda.viktorinova@seznam.cz

IQ TWIST IQ BOX IQ PUZZLE

SMART games jsou jedinečnou kombinací hry a hlavolamu.
Pravidla každé hry jsou vysvětlitelná ve 3 jednoduchých bodech a můžete hned hrát.
Při tom vám ale každá z těchto her přinese dlouhé hodiny zajímavé zábavy.

Každá hra představuje zároveň zábavu a také příspěvek k rozvoji inteligence vás i vašich dětí.
Tyto hry rozvíjejí zejména logické myšlení, prostorovou představivost a schopnost koncentrace
a plánování. Jednotlivé hry mají různé úrovně obtížnosti.
Jsou vhodné pro děti od 3 let až po dospělé.

VYZKOUŠEJTE TAKÉ DALŠÍ HRY Z ŘADY SMART GAMES

NOVINKY 2011

